

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Diplomová práce

2022

Tereza Frýbortová

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Ústav primární a preprimární edukace

**Využití International Primary Curriculum ve
vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět**

Diplomová práce

Autor: Tereza Frýbortová
Studijní program: M 7503 Učitelství pro základní školy
Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ
Vedoucí práce: doc. PaedDr. Martina Maněnová, Ph.D.

Hradec Králové

2022

Zadání diplomové práce

Autor: Tereza Frýbortová

Studium: P15P0793

Studijní program: M7503 Učitelství pro základní školy

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název diplomové práce: **Využití International Primary Curriculum ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět**

Název diplomové práce AJ: The application of International Primary Curriculum in the educational area "Human and Their World"

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cílem teoretické části diplomové práce bude představit International Primary Curriculum, jeho vznik, podstatu, užití a způsob práce. Cílem praktické části diplomové práce bude vytvořen projekt na základě International Primary Curriculum, který bude implementován do výuky vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v 5. ročníku základní školy. Součástí praktické části bude reflexe implementace International Primary Curriculum do výuky a komparace s výukou v Nizozemí.

PRŮCHA, Jan (2013). Pedagogický slovník. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0403-9
PRŮCHA, Jan (2009). Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-567-7
Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online] (2017). Praha: NÚV [cit. 18. 12. 2018]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-pro-zakladni-vzdelavani>

Zadávací pracoviště: Ústav primární, preprimární a speciální pedagogiky,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Martina Maněnová, Ph.D.

Oponent: PhDr. Vladimír Václavík, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 31.5.2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala pod vedením vedoucí diplomové práce doc. PaedDr. Martiny Maněnové, Ph.D. samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 15. 6. 2022

.....

Podpis

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat doc. PaedDr. Martině Maněnové, Ph.D. za odbornou pomoc a cenné rady nejen při zpracování této diplomové práce.

Anotace

FRÝBORTOVÁ, Tereza. Využití International Primary Curriculum ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. [Diplomová práce]. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2022, 82 s.

Obsah diplomové práce se zabývá metodou International Primary Curriculum. V teoretické části je metoda představena z hlediska její charakteristiky. Je popsána její struktura, obsah, zaměření a způsoby práce. Dále jsou obsaženy i teoretické oblasti, jež jsou nezbytně nutné pro organizaci a realizaci projektu International Primary Curriculum.

Praktická část pak popisuje aplikaci projektu International Primary Curriculum, který byl implementován do výuky v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v 5. ročníku základní školy. Součástí této části je reflexe implementace a komparace se zařazením do výuky v Nizozemsku.

Klíčová slova

International Primary Curriculum, Člověk a jeho svět, projektová výuka, kooperace, planeta Země, životní prostředí

Annotation

FRÝBORTOVÁ, Tereza. The application of International Primary Curriculum in the educational area "Human and Their World". [Diploma Thesis]. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2022, 82 s.

The subject of the Diploma Thesis is dealing with a method of International Primary Curriculum. The method is introduced in the theoretical part from the point of view of its characteristic. It describes the structure, content, specialty and ways of work. There are also mentioned theoretical fields that are important for the organization and implementation of the project International Primary Curriculum.

Practical part of the Diploma Thesis is describing implementation International Primary Curriculum that has been used in educational area Human and Their World in the 5th grade of a primary school. As a part of it there is a reflection of implementation International Primary Curriculum into education and comparison to implementation in education in the Netherlands.

Keywords

International Primary Curriculum, Human and Their World, project education, cooperation, the Earth, environment,

Obsah

1	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	10
2	HISTORIE A VÝVOJ PROJEKTOVÉ VÝUKY	12
2.1	HISTORIE A VÝVOJ INTERNATIONAL PRIMARY CURRICULUM	13
3	INTERNATIONAL PRIMARY CURRICULUM	15
3.1	VZDĚLÁVACÍ CÍLE	15
3.2	UNIT JAKO JÁDRO VÝUKY	18
3.2.1	<i>Struktura unitu</i>	<i>18</i>
3.3	HODNOCENÍ	20
3.4	INTERNATIONAL PRIMARY CURRICULUM DO ŠKOLY	22
4	CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH METOD	25
5	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	28
6	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	30
7	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	34
8	PROJEKT	37
8.1	PROJEKT NAŠE KRÁSNÁ PLANETA	37
8.2	POPIS PROJEKTU	38
8.3	CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH SETKÁNÍ	41
8.4	REFLEXE	65
8.4.1	<i>Srovnání realizace v Nizozemsku a v České republice</i>	<i>68</i>
8.5	RIZIKA	71
8.6	DOPORUČENÍ	73
9	ZÁVĚR	76
10	POUŽITÁ LITERATURA	77
11	PŘÍLOHY	80

Úvod

Škola je neodmyslitelnou součástí života naší společnosti. Ve 21. století zaujímá nenahraditelnou roli. Je místem, které zajišťuje první řadě vzdělávání. Také se podílí na důležitých socializačních procesech. Je základnou pro vznik pevných přátelství a zajišťuje bezpečné místo. To žákům umožňuje maximální rozvoj svých schopností a dovedností, které bude využívat celý život.

Již od minulosti se pojetí školy neustále vyvíjí, a to platí do dnes. Zatímco v 19. století byli žáci vedeni k pasivitě, naslouchání a přejímání prostých informací, jež přednášel učitel, při dnešní návštěvě základní školy vidíme aktivní žáky, kteří se podílejí na procesu vyučování. Učitel se v této škole stává rovnocenným partnerem, a kromě procesu vzdělávání zajišťuje i důležitou sociální funkci. I přes tento trend moderního pojetí školy jsou jednotlivé přístupy ke vzdělávání stále značně různorodé v závislosti na národní příslušnosti a místních zvyklostech. Jednou z možností, jak modernizovat školský systém v jednotlivých, kulturně odlišných zemích je nové pojetí kurikula, které bude otevřené kulturním zvyklostem, tradicím a hodnotám dané společnosti. Takové mezinárodní kurikulum by bylo budoucností pro pokrokové a moderní vzdělávání.

Studijní pobyt Erasmus+ mi otevřel cestu právě k jednomu takovému mezinárodnímu kurikulu. International Primary Curriculum je přesným příkladem progresivního vzdělávání, které je odpovídající potřebám společnosti 21. století. Měla jsem možnost se o tomto programu dozvědět mnoho teoretických informací, které jsem následně využila v praktické rovině na nizozemské základní škole.

Tato diplomová práce představuje International Primary Curriculum z teoretického i praktického pohledu. Zaměřuje se na strukturu, podstatu a všechny náležitosti, které jsou nezbytné pro aplikaci v českém školním prostředí. Diplomová práce dále seznamuje uživatele s pilotním projektem, který byl realizován na základní škole v Nizozemsku a v České republice.

1 Vymezení základních pojmů

Na samotný začátek této práce považuji za důležité objasnit hned několik základních pojmů, které úzce souvisí s tématem práce. Toto následující vymezení pak usnadní uživateli orientaci v problematice této práce.

Projekt

V široké souvislosti se vymezuje projekt jako nějaký návrh, plán či záměr činnosti dlouhodobějšího rázu. V pedagogice objasňujeme pojem projekt jako komplexní metodu vyučování (Tomková, Kašová, Dvořáková, 2009). Robert Čapek (2015, s. 376) vysvětluje projekt jako „*sofistikovaný školní úkol, který je zaměřen na praktické použití, vede k tvorbě jedinečného řešení nebo osobitého produktu a vyžaduje od žáka autorský výklad.*“ Projekt je tedy chápán jako dlouhodobý úkol, který je sestaven z praktických činností, jež mají dovést žáka k výslednému cíli, případně produktu.

Projektová metoda

Pojem zařazujeme již v přímé souvislosti s pedagogickým zaměřením. Je jistým rozšířením pojmu metoda, který Průcha, Walterová a Mareš (2013, s. 355) definují jako „*postup, cesta, způsob vyučování*“. Dále tvrdí, že metoda „*charakterizuje činnost učitele vedoucí žáka k dosažení stanovených vzdělávacích cílů*“ (Průcha, Walter, Mareš, 2013, s. 355). Lze tedy tvrdit, že vyučovací metoda je zvolený způsob, jakým má dojít k dosažení vzdělávacího cíle.

Odvozený pojem projektová metoda je pak specifická vyučovací metoda, která vede žáky k samostatnosti a odpovědnosti za svou práci (Tomková, Kašová, Dvořáková, 2009). Žáci během této metody zpracovávají určitá, mnohdy aktuální, témata a dosahují stanovených cílů prostřednictvím praktických činností, bádáním a experimentováním (Průcha, Walterová, Mareš, 2013). Projektová metoda tedy přináší nové poznatky získané vlastní zkušeností.

Projektové vyučování

Projektové vyučování je vědomá a záměrná činnost učitele, který zprostředkovává výuku založenou na projektových metodách (Průcha, Walterová, Mareš, 2013). Tomková, Kašová a Dvořáková (2009, s. 7) označují projektové vyučování jako způsob, který žákům „*umožňuje dotýkat se reality, prožívat nové role, řešit problémy, propojovat a uplatňovat získané poznatky všech oborů při smysluplné a užitečné práci. Dává jim příležitost k seberealizaci, motivuje je*

k samostatné práci, hledání, objevování, týmové spolupráci a komunikaci. Učí přemýšlet v souvislostech a systematicky řešit daný úkol.“

Vymezení těchto tří pojmů dokazuje, že mezi sebou všechny termíny velmi úzce souvisí. Jsou vzájemně propojené a terminologicky na sebe navazují: projekt → projektová metoda → projektová výuka.

2 Historie a vývoj projektové výuky

Pro vývoj projektové výuky se stal zásadním přelom 19. a 20. století. Začalo docházet k ostré kritice tehdejší tzv. herbartovské školy. Ta se vyznačovala zastaralým přístupem k dítěti. Během této doby byla potlačována veškerá aktivita žáků. Ti byli pouhými posluchači výkladu přednášeného učitelem. Ten se snažil zamezit jakémukoliv elementu, který by mohl žáky rozrušit v poslušnosti (Tomková, Kašová, Dvořáková, 2009).

Nové století přineslo značnou změnu. Došlo k novému postavení rolí učitele a žáka. Změnil se i samotný pohled na průběh vyučování. Začal se klást velký důraz na dítě a jeho potřeby. Dle slov Tomkové, Kašové a Dvořákové (2009, s. 11): *„Novou hodnotou se místo pasivity poslušného žáka stala dětská zvědavost a přirozená aktivita. Bylo objeveno dítě!“*. Do centra zájmu vstoupilo dítě se všemi jeho vlastnostmi a projevy. Učitel a jeho výklad nebyli již hlavní složkou vyučování. Žák vstoupil do popředí a dostal možnost se aktivně podílet na výuce. Dle Zormanové (2012, s. 27, 28) *„má být žák aktivním subjektem ve výuce, který se podílí svým tvořivým úsilím na dosažení stanovených cílů. Z toho vyplývá kladení důrazu na samostatnou činnost žáka, aktivitu a samostatnou a tvořivou práci.“* S tímto přístupem byla nutná i značná diferenciací výuky, dle schopností, zájmů, potřeb a úrovně jednotlivce. Dále se díky této změně začal prohlubovat vztah učitele a žáka. Aby učitel mohl učinit takto diferenciovanou výuku, bylo zapotřebí projevit zájem o jeho individualitu. Při tomto důsledném přístupu vzniká efekt, který shrnula Dvořáková (2015, s. 220) jako *„vytvoření školy na míru“*.

V rámci reformní pedagogiky vznikalo mnoho směrů. Jedním z nich byl i směr pragmatické školy, jehož hlavní představitel byl John Dewey. John Dewey zastával všechny výše zmíněné znaky reformní pedagogiky. Dále tvrdil, že *„dítě se stává centrem, jako slunce je středem vesmíru, a tak jako okolo slunce krouží ostatní planety, kolem žáka krouží veškerá výchova, učební prostředky atd.“* (Zormanová, 2012, s. 28). Tyto pomyslné planety pak často představovaly aplikaci činnostního a zkušenostního učení. John Dewey byl velkým odpůrcem předmětů. Nahradil výuku v jednotlivých předmětech za výuku orientovanou na přirozené práce. V pragmatické škole se tak objevovaly činnosti jako např. šití, pletení, vaření, truhlářství, zahradnictví. Během těchto činností nabyli žáci nových zkušeností, které byly základem pro podrobnější rozpracování v teoretické rovině. Čili, na základě nabytých praktických zkušeností probíhala teoretická vysvětlení problematiky, která umožňovala proniknout do hloubky daného tématu (Dvořáková 2105). Toto byl základ pro zrození projektového vyučování, o kterém

Dewey s Klipatrickem napsali záhy první studii, a kterému se věnovali i mnoho let poté. (Tomková, Kašová, Dvořáková, 2009).

2.1 Historie a vývoj International Primary Curriculum

Před samotným vysvětlením, co je obsahem International Primary Curriculum bych ráda objasnila jeho vznik, což i lehce napoví jeho podstatu. International Primary Curriculum vzniklo pro školy zřizované společností Shell. Tyto školy byly založeny pro děti zaměstnanců pracujících pro společnost Shell na ropných polích. Zaměstnanci s jejich rodinami museli často měnit bydliště právě z pracovních důvodů. Vždy dostali možnost přihlásit děti do těchto tzv. Shell schools. Nizozemská společnost Shell jich založila již deset po celém světě (Mainwaring, 2012).

Na těchto základních školách probíhala výuka zvlášť pro nizozemce a anglicky hovořící děti. Do skupiny anglicky hovořících patřili žáci všech možných národností – z Ománu, Nigérie, Malajsie, Číny, aj. (Mainwaring, 2012). Žáci v nizozemské skupině se vzdělávali dle nizozemského národního kurikula pro základní školu. Žáci v anglicky hovořící skupině se vzdělávali dle britského kurikula pro základní vzdělávání. Tento způsob výuky se neosvědčil, neboť se britské národní kurikulum obtížně aplikovalo na žáky právě z naprosto odlišných, vzdálených krajín. Ti se museli učit např. o britské historii, aniž by ve Velké Británii kdy byli a měli s ní cokoliv společného (Hayden, Thompson, 2012). Organizace výuky byla obdobná jako výuka v České republice – výuka dle předmětů s oporou učebnic pro jednotlivé předměty (Hayden, Thompson, 2012).

Dále se postupem času ukázalo, že původní rozdělení nizozemské školy a školy pro anglicky hovořící v jedné budově vede k tzv. international school – mezinárodní škole, neboť obě skupiny byly čím dál více propojovány a sjednocovány. Což přimělo zástupce vedení jednat. Společně s organizací Fieldwork vytvořili první verzi International Primary Curriculum. Trvalo téměř čtyři roky, než se celému týmu podařilo dovést projekt do finální podoby (Hayden, Thompson, 2012). Podrobněji popisuje právě Hayden a Thompson (2012, s. 17): „*a cross-curricular and thematic programme for Shell children of all abilities, with more than 70 units of work, spread over three mileposts and based around themes of real interest to the children.*“ Neboli původně šlo o program tzv. Shell základní školy, který se skládal z více než 70 témat, jež byly rozprostřeny do 3 věkových a dovednostních úrovní. Tato témata se často velmi

přibližovala zájmům dětí v jednotlivé kategorii. Můžeme tvrdit, že výše popsaná změna kurikula byla velice úspěšná, neboť dnes využívá International Primary Curriculum více než 1800 škol v 90 zemích (Dorridge Primary School, 2022).

3 International Primary Curriculum

Multikulturní, tematická, mezipředmětová, tvořivá či moderní – všechny tyto atributy popisují, jaká z pravidla bývá výuka dle International Primary Curriculum (Dorrige Primary School, 2022). IPC bylo navrženo s cílem vytvořit kurikulární program, jenž bude splňovat všechny požadavky vzdělávání v 21. století. Kurikulum je postaveno na rozsáhlé tematické výuce se širokými mezipředmětovými vztahy. To vše je vysoce zaměřeno nejen na získávání zkušeností, znalostí, ale i na sociální a globální citění.

Pro docílení výše zmíněných požadavků byly stanoveny 3 základní pilíře kurikula (Hayden, Thompson, 2012, s. 32):

- Učební cíle
- Témata práce – unity
- Výstupy a hodnocení

Jednotlivé pilíře se pak dále dělí na drobnější prvky, které přinášejí již konkrétní představu o dané skupině.

3.1 Vzdělávací cíle

Learning goals neboli vzdělávací cíle jsou hlavním pilířem výuky nejen International Primary Curriculum. „*V cílech výchovy je zahrnut jak soubor znalostí a činností, postojů, názorů a hodnot, tak i jednání a chování člověka, jeho návyky, motivační struktury, vlastnosti osobnosti apod.*“ (Čábalová, 2011, s. 44). Objasňují to, co by měli žáci po absolvování tematického celku znát. Dle to, co by měli být žáci schopni vytvořit či vykonat a v neposlední řadě vedou k určení míry porozumění, které bude základem pro další vzdělávání (Szegeed International Primary School, 2022).

Pro hlubší a přesnější rozpracování dělí Hayden a Thompson (2012) International Primary Curriculum cíle ze 3 hledisek. A sice, z hlediska:

- Učebního
- Osobnostního
- Interkulturního

Výslednicí pravidelného zařazování cílů z těchto tří skupin jsou dovednosti a znalosti na úrovni následujících 3 aktivních sloves – vědět, být schopen a rozumět (Dorridge primary school, 2022). Unity svým tématem zasahují hned do několika předmětů. Jedná se o přírodovědu, vlastivědu, výtvarnou, tělesnou, hudební výchovu a také o informatiku (Brown, 2022). Jazyky a matematika zůstávají v rozvrhu nehledě na aktuální unit. Vědět, být schopen a rozumět zasahuje tedy do všech předmětů, které pojímá aktuální unit.

Všechny cíle jsou navíc dále přizpůsobeny třem věkovým kategoriím – tzv. Mileposts, neboli milníkům. Existují tedy úrovně cílů pro milník 1, 2 a milník 3 (Hayden, Thompson, 2012). Tyto milníky by se daly přirovnat výstupním obdobím, které jsou v rámci českého národního kurikula pro předškolní vzdělávání a mladší školní věk. Milník 1 lze přiřadit k výstupům předškolního období a milníky 2 a 3 by pak věkově odpovídaly 1. a 2. období primárního vzdělávání.

Učební cíle

Často se ve školství setkáváme s přístupem, který klade vysoké učební nároky na žáky za cílem úspěšného prokázání těchto znalostí v plánovaném zkoušení a testování. Žáci mají tendence se pak ptát, do jaké míry se mají danou látku učit, aby úspěšně prošli plánovaným zkoušením. Dále se žáci často dotazují, zdali a v jaké míře bude vyučující vyžadovat vysvětlení probíraného učiva (Hayden, Thompson, 2012).

Vzdělávací cíle International Primary Curriculum vedou k takovému vzdělávání, při kterém žáci neuvažují o účelnosti a využití dané látky, neboť jsou natolik obeznámeni s aktuálním tématem a jeho podstatou, že zadané problémové úlohy a doplňující práce zpracovávají zpravidla s vysokou vnitřní motivací.

Osobnostní cíle

Cílem každého pedagoga je vzdělávat žáky. Ovšem kromě zprostředkovaných vědomostí by měl vyučující vést žáky i k vnitřnímu rozvoji osobnosti. K tomu napomáhají aktivity, které vedou k zodpovědnému, socializovanému a empatickému jedinci. Neboť úloha pedagoga není pouze žáky vzdělávat, ale i vychovávat.

S touto problematikou velmi zdatně pomáhají právě International Primary Curriculum osobnostní cíle. Ty byly pečlivě sestaveny s ohledem na dynamický rozvoj naší společnosti.

Overseas Family School (2022) tuto skutečnost popisuje jako: „*The IPC Personal Learning Goals underpin the individual qualities and learning dispositions that the responsible citizens of the future will need in order to thrive a demanding global society and build a better world for all.*“ Jinými slovy osobnostní cíle podírají individuální a učební dispozice, které využije zodpovědný jedinec, aby obstál v dynamické světové společnosti a zároveň se podílel na jejím prospěšném rozvoji. Anglia Nord (2022) označuje osobnostní cíle stručným označením jako „*skills for the 21st century*“ – dovednosti pro 21. století.

International Primary Curriculum navíc specifikuje, na jaké konkrétní osobnostní cíle se unity zaměřují. Hayden a Thomson (2022, s. 34) uvádí: „*There are IPC personal goals for enquiry, resilience, morality, communication, thoughtfulness, cooperation, respect and adaptability.*“ V překladu jsou to osobnostní cíle zaměřené na zvědavost, odolnost, morálku, komunikaci, ohleduplnost, spolupráci, respekt a přizpůsobivost. K získání těchto vlastností vedou dílčí cíle. Tyto dílčí cíle jsou zařazovány do jednotlivých unitů. Zařazením všech plánovaných unitů dojde ke komplexnímu rozvoji osobnosti vypořádávající se s tempem životních změn (Optimist International School, 2022).

Interkulturní cíle

V doslovném překladu se jedná spíše o mezinárodní cíle. Pro ucelenou představu byl v této práci použit pojem interkulturní vzdělávání a interkulturní cíle. Pojem interkulturní vzdělávání popsala společnost Člověk v tísni (2022) jako vzdělávání které „*umožňuje jedinci rozvíjet chápání a přijímání různorodosti jako pozitivního jevu a hodnotit rozdíly mezi lidmi z různých kultur jako přínosné*“. Dále tvrdí, že „*interkulturní vzdělávání vede studenty k respektování neustále rostoucí kulturní rozmanitosti a otevírá cestu různým způsobům života, myšlení a chápání světa*“ (Člověk v tísni, 2022).

Interkulturní výchova vede žáky k vnímání odlišností jako příležitosti k obohacení. Této schopnosti napomáhají právě ony interkulturní cíle, které jsou v rámci International Primary Curriculum vymezeny jako „*learning goals that help young children to begin the move towards an increasingly sophisticated national and international perspective*“ (Hayden, Thompson, 2012, s. 35). Tedy cíle, jenž mají vést žáka k rozvoji národní a globální perspektivě. Tyto cíle aspirují k porozumění vlastního národa, jeho kultuře a respektování odlišných jedinců, státních útvarů, národů a celého světa (Hayden, Thompson, 2012). V souvislosti se vznikem International Primary Curriculum, kdy bylo zapotřebí sjednotit dva proudy vzdělávání

a propojit tak jednotlivé národy do jedné pracovní skupiny vidíme, že interkulturní cíle jsou opravdu nenahraditelnou složkou vzdělávacích cílů International Primary Curriculum.

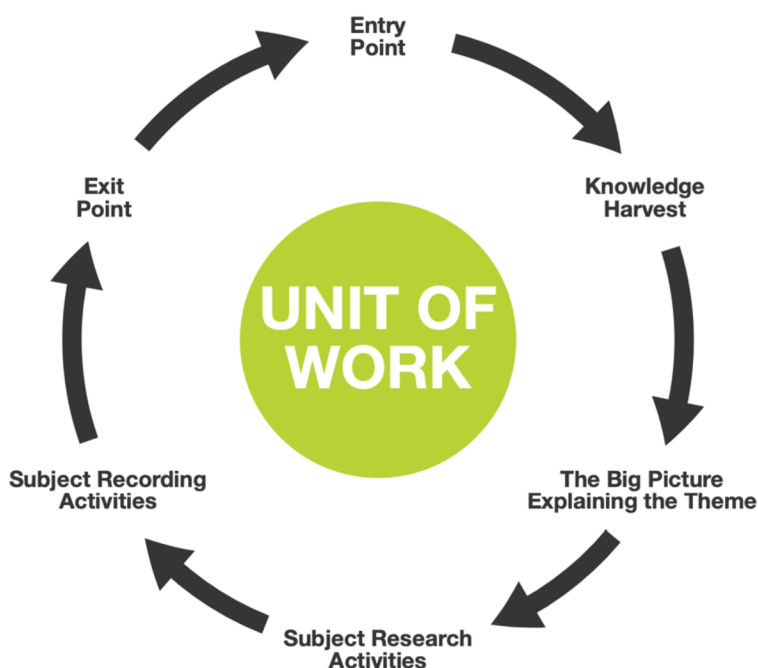
3.2 Unit jako jádro výuky

Unit je hlavní prvek výuky programu International Primary Curriculum. Představuje ucelené téma, které je zpracováváno žáky po dobu cca 6-8 týdnů. Unit je označen svým názvem a jednotlivými kroky vede žáky k dosažení cílů a vypracování výsledného produktu. Práci v unitech se žáci stávají žáky hluboce zainteresovanými, angažovanými, aktivními a spolupracujícími (Hayden, Thompson, 2012).

International Primary Curriculum sestavilo již více než 80 unitů, které jsou zaměřeny na různá témata. Tyto unity jsou dále tříděny do výše zmiňovaných Mileposts – milníků, kterým odpovídají zkušenosti žáků (Hayden, Thompson, 2012).

3.2.1 Struktura unitu

Proces výuky je daný strukturou unitu. Ta obsahuje 6 kroků, které musí být zařazeny v dané posloupnosti. Žádný krok nesmí být vynechán ani zaměněn za krok jiný. Pro přehled je přiloženo schéma průběhu unitu, vytvořené printscreenem metodické příručky Nexus International School (2022).

Obrázek 1– Struktura UNIT (Nexus International School, 2022)

Ze schématu je patrné, jak na sebe jednotlivé kroky navazují. Celkově utvářejí jakýsi koloběh, který je totožný pro každý unit. Tento koloběh zahajuje část nesoucí název „Entry Point“ – tj. zahájení. Následuje Knowledge Harvest (zjišťování úrovně znalostí) Unit tvoří všechny další kroky dle pořadí znázorněném ve schématu. Finále tohoto procesu tvoří tzv. „Exit Point“ – prostor pro prezentaci produktu a závěrečné shrnutí. S každým dalším novým unitem je toto schéma naprosto totožné. Případné rozdíly se mohou projevit v délce trvání jednotlivých stádií.

Entry Point

Úvod do nového unitu. Tato první část, která představuje nové téma má důležité místo v jeho průběhu. Cílem této první části je žáky motivovat, nadchnout a vzbudit zájem o problematiku, která bude následovat. Tato zahajovací část může trvat od jedné vyučovací hodiny až po celý týden. Vždy záleží na daném tématu a aktuálním složení žáků. (Hayden, Thompson, 2012)

Knowledge Harvest

Část, při níž má vyučující možnost zjistit, jaké mají žáci předchozí zkušenosti a znalosti o tématu. Hayden a Thompson (2012) tvrdí, že se jedná o první formální aktivitu v unitu. Dále zmiňují, že fáze Knowledge Harvest může být provedena mnoha způsoby. Často se využívají diskuse mezi žáky a vyučujícím nebo mezi žáky samotnými. Mohou to být ovšem i aktivity, při nichž mají žáci využít své dovednosti a zkušenosti. Výsledky ze všech zařazených činností se pak dají snadno zanést do myšlenkové mapy, která bude později vizuálně představovat vlastní vzdělávací pokrok v daném unitu (Hayden, Thompson, 2012). Sarah Brown (2022) spatřuje další přínos v Knowledge Harvest v tom smyslu, že díky získaným informacím ohledně úrovně žáků a jejich zájmu lze daný unit navíc maximálně individualizovat pro danou skupinu žáků a tzv. ušít výuku na míru.

Explaining the Theme – Big Picture

Fáze vysvětlení potřebných otázek týkající se tématu. Odpovědi umožní proniknout hlouběji do problematiky tématu a zároveň umožní vytvořit představu o mezipředmětových vztazích (Hayden, Thompson, 2012).

Subject Research Activities

Jak bylo již zmíněno, každý unit svým tématem zahrnuje hned několik školních předmětů. Tyto výzkumné aktivity jsou zařazeny za cílem získat potřebné informace v daných předmětech,

kteře budou řáci využívat v další fázi unitu. Vyučující má možnost využít široké spektrum činností, které mají experimentální a badatelskou povahu (Brown, 2022).

Subject Recording Activities

Aktivity, při kterých řáci využívají znalosti získané během předchozích činností. Řáci tyto získané informace musejí nějakým způsobem zpracovat a prezentovat. V této fázi unitu se klade velký důraz na zkušenostní učení. V případě, že se k unitu pojí předměty vlastivědné, přírodopisné či občanské, vyučující má možnost zařadit aktivity, při nichž se řáci stávají opravdovými vědci, zeměpisci či občany z různých částí světa (Hayden, Thompson, 2012).

Exit Point

Exit Point je poslední fáze, která uzavírá každý unit (SS Simon & Jude, 2022). Za prvé se jedná o závěrečné shrnutí učiva, které se řáci díky unitu naučili. Řáci i učitelé reflektují průběh uplynulých týdnů a hodnotí své výsledky. Za druhé je to příležitost k pozvání rodičů a ke společné oslavě nově nabytých znalostí a zkušeností.

3.3 Hodnocení

Hodnocení je bezpochyby nedílnou součástí procesu vzdělávání. Ovšem často se velmi liší v závislosti na pojetí vyučování, které se ve škole prakticky realizuje (Kolář, Šikulová, 2009). Zatímco většina projektů odehrávajících se na běžných plně-organizovaných školách v České republice nemá přesně danou strukturu hodnocení, která by musela být vždy striktně dodržena, reflexe a hodnocení International Primary Curriculum unitů je postaveno na daných pravidlech, které vedou k efektivnímu shrnutí získaných znalostí a dovedností.

International Primary Curriculum rozlišuje hodnocení na dvě skupiny. První skupina hodnocení se zaměřuje na znalosti získané procesem vzdělávání. Druhá skupina hodnotí nové či prohloubené dovednosti k učení získané participací na unitu (Hayden, Thompson, 2012). Obě skupiny mají v komplexním hodnocení nezastupitelnou roli. Považuji ovšem za nutné zmínit, že v rámci hodnocení IPC unitu se klade vysoký důraz na hodnocení právě oněch získaných dovedností k učení. Protože právě ty jsou z dlouhodobého hlediska pro žáky přínosnější. Umožňují žákům nalézt cesty, jak se zlepšovat, jak dosahovat kvalitnějších výsledků a aspirovat k vyšším cílům. To dále umožňuje žákům vyšší míru spokojenosti za svou dobře vykonanou práci. Už tato aspirace k nejlepšímu výsledku je pro žáky sama o sobě motivující.

Již z úvodu této kapitoly vyplývá, že hodnotící část International Primary Curriculum je stejně důležitá jako každá jiná předchozí fáze unitu. Dává žákovi, učiteli i rodičům zpětnou vazbu ohledně míry získaných znalostí a ohledně míry zlepšení žakových dovedností. Pro maximální usnadnění tohoto procesu existují počítačové programy, ve kterých hodnotí jak učitel jednotlivé žáky, tak hodnotí i žáci sebe sami.

Tyto programy nejsou ale povinné. K ověření získaných znalostí může vyučující využít celou škálu kvízů, her, testů a jiných prověřujících metod. Pokrok v dovednostech se zkoumá dle předem nastavených kritérií hodnocení. Každé kritérium je upraveno do 3 úrovní náročnosti. Tyto úrovně jsou navíc rozlišeny pro vyučující a žáky. Hayden, Thompson (2012, s. 42) označují 3 úrovně z pohledu vyučujícího jako „*beginning, developing, mastering*“ – tedy jako začátečník, pokročilý a zkušený. Dále označují úrovně z pohledu žáka jako „*I'm getting used to it!, I'm getting better! a I'm really getting it!*“ (Hayden, Thompson, 2012, s. 43), což v překladu znamená Zvykám si. Zlepšuji se. Jde mi to.

Pro ucelení představy o hodnocení dovedností byly využity následující tabulky z publikace Hayden a Thompson, které představují příklady kritérií, která jsou hodnocena.

Začátečník	Pokročilý	Zkušený
<ul style="list-style-type: none"> - Žák vytvoří jednoduché mapy nebo plány s identifikovatelnými vlastnostmi. - Některé vlastnosti mapy mohou chybět, jako např. měřítko či legenda. - Měřítko nemusí být odpovídající účelu mapy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Žák nezávisle vytváří mapy za využití různých měřítek a prvků. - Měřítko a prvky jsou odpovídající účelu mapy. - Žák bude možná potřebovat podporu při vytváření mapy nebo plánu. Tato pomoc může zahrnovat úpravu měřítko, prvků a jiných detailů zapsaných v legendě. 	<ul style="list-style-type: none"> - Žák vytváří nezávisle různé druhy map a plány různých měřítek. - Měřítko je správně znázorněno a odpovídá účelu mapy. - Vlastnosti a prvky jsou zřetelně zaznamenány v legendě, která je přehledná a vhodně umístěná.

Tab. 1 – Hodnotící tabulka pro vyučujícího (Hayden, Thompson, 2012, s. 42)

Zvykám si	Zlepšuji se.	Jde mi to.
- Umím vytvořit různé mapy a plány s pomocí učitele.	- Zvládnou samostatně nakreslit mapu či plán.	- Umím samostatně vytvořit mapy a plány.
- Přejde mi obtížné si zapamatovat všechny odlišnosti, které mohu zanechat na mapu či plánek.	- Využívám některé prvky ke znázornění různých míst a vlastností. Zkousím tyto prvky znázornit v legendě.	- Využívám prvky a legendu k jejich vysvětlení.
- Učitel mi radí, abych využíval/a různé druhy map a plánek k přesnějšímu znázornění svých představ.	- Učitel mi pomáhá vylepšit mé mapy.	- Kreslím mapy dle zadaného měřítka.
		- Učitel tvrdí, že mé mapy obsahují vše, co je potřebné.

Tab. 2 – Hodnotící tabulka pro žáky (Hayden, Thompson, 2012, s. 43)

Tímto způsobem je potřeba pracovat se všemi kritérii. Žáci i učitelé vidí dané pokroky především díky těmto tabulkám, které utváří přehledný systém v dosahování cílů. Kromě sledování pokroků ve vzdělávacím procesu by si také měli všichni zúčastnění výuku International Primary Curriculum užít. Jak tvrdí Hayden a Thompson (2012, s. 43) „*Learning that is exciting, active and multi-perspectival will, we believe, help teachers to be engaging, inspiring learning facilitators and will encourage children to become lifelong learners.*“, protože právě vzrušující a napínavá výuka pozitivně ovlivní přístup vyučujícího, který bude vzorem pro žáky v dalších studiích.

3.4 International Primary Curriculum do školy

Počínaje první výukovou lekcí o International Primary Curriculum až po vypracování této práce uplynulo mnoho času. Po celou dobu se International Primary Curriculum průběžně zabývám. Pronikla jsem do podstaty, struktury a praktické stránky věci, která mi otevřela obzory a představila nové možnosti práce se žáky tak, aby výuka přinášela zkušenosti, jež jsou vyžadovány ve světě 21. století. Spatřuji veliké výhody školy, které se vydaly směrem International Primary Curriculum. To, jak se k nim připojit ovšem nespátřuji jako nic komplikovaného.

Tuto situaci jsem prvně konzultovala s Mgr. Kateřinou Titěrovou, ředitelkou základní školy Josefův Důl, kde působím jako učitelka 1. stupně. Kateřina Titěrová potvrdila moji představu o náležitostech zařazení International Primary Curriculum do kurikula základní školy z pohledu práv a povinností vydaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Existují určité zásady, kterých se musí základní škola držet.

- Připojit se k oficiální IPC komunitě.
- Zajistit splnění očekávaných výstupů, jež jsou definovány v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání.
- Zařadit konkrétní strukturu a náplň unitů do Školního vzdělávacího programu.
- Sjednotit pedagogický tým.
- Proškolit pedagogické zaměstnance.

Ani jedna ze zásad není takového charakteru, který by svou povahou naprosto znemožňoval prosazení International Primary Curriculum. Obtížnější zásadou se ovšem může stát čtvrtý bod – sjednocení pedagogického týmu. Tímto tvrzením je myšlena motivace, zájem a přeorientování se z tradičního pojetí výuky na pojetí moderní. U mnoha pedagogů by v tento moment mohl nastat problém. Zde je na místě řízené jednání, školení, diskuse a prezentace všech kladů a záporů připravovaného kurikula. Víím, že pro mnoho pedagogů by tato změna byla velmi obtížná, avšak věřím, že s odstupem času by se ukázalo, že toto rozhodnutí bylo správné.

Pro naprosté zpřesnění postupu, jak se stát IPC školou jsem se ještě obrátila na oficiální oddělení International Primary Curriculum. Alexandra Johnson, manažerka mezinárodních vztahů a rozvoje, mi e-mailovou korespondencí zaslala přesné kroky, které jsou potřeba pro zápis k programu IPC:

- Vedení základní školy vyplní formulář s potřebnými informacemi o škole.
- Vedení IPC vystaví smlouvu, kterou je třeba elektronicky podepsat.
- Škola má následně 30 dnů na uhrazení faktury, jež IPC vystaví.
- Po přijetí platby zašle vedení IPC přihlašovací údaje k přístupu do „MyFieldwork“.

- Škola získá přístup k online školení, které je povinné.
- Škola získá certifikát IPC školy.

(Johnson, 2022)

4 Charakteristika vybraných metod

Považuji za důležité definovat základní vybrané metody, se kterými pracuje projekt Naše krásná planeta. Průcha, Walterová a Mareš (2009, s. 355) charakterizují výukovou metodu jako „*postup, cestu, způsob vyučování*“. Dále tvrdí, že výuková metoda „*charakterizuje činnost učitele vedoucí žáka k dosažení stanovených vzdělávacích cílů*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2009, s. 355). Robert Čapek se k tomuto pojmu vyjádřil následovně: „*Učitel je profesionál na vzdělávání a metody jsou jeho nástroje, nářadí, kterým vykonává svou hlavní práci*“ (Čapek, 2015, s. 34). Metody aktivního učení není potřeba jen znát, ale také je umět vhodně použít, aby byly v souladu s nastavenými cíli (Vališová, Kasíková a kol., 2007). O významu zařazení rozmanitých aktivních metod není třeba jakkoliv polemizovat, neboť „*používání rozmanitých vyučovacích metod učiní učení příjemnějším, zajímavějším a zábavnějším jak pro žáky, tak pro učitele, ale hlavně zkvalitní výsledky vzdělávání*“ (Sitná, 2009, s. 7). O tuto myšlenku se opírá každý unit International Primary Curriculum. Unit Naše krásná planeta obsahuje tyto vybrané metody:

- Brainstorming
- Myšlenková mapa
- Hra – vědomostní kvíz
- Šest klobouků
- Komunikační kruh

Brainstorming

Brainstorming, často označováno též jako tzv. Burza nápadů, je metoda, která slouží k shromáždění co největšího počtu myšlenek vedoucích k řešení problému. Metoda se svým charakterem dá rozdělit na dvě poloviny. V první polovině vstupuje do popředí kvantita nápadů. Vyučující nijak nekomentuje jejich kvalitativní stránku. Tato část končí právě tehdy, když jsou vyčerpány všechny nápady přítomných žáků. V ten moment začíná druhá fáze, a sice diskuse, třídění a vyhodnocování (Sieglová, 2019). K docílení kvalitní brainstormingové práce je zapotřebí dodržovat určité zásady:

- Zamezit kritizování jakéhokoliv nápadu.
- Všichni žáci mají stejná práva, jsou si rovni.
- Upřednostnění kvantity před kvalitou.

- Neomezená volnost nápadů.

(Kotrba, Lacina, 2011, s. 128).

Myšlenková mapa

Jedná se o metodu kritického myšlení, která vede k efektivnímu uspořádání znalostí a myšlenek týkající se konkrétního tématu (Zormanová, 2012). Myšlenková neboli mentální mapa dále pomáhá nalézat vzájemné vztahy mezi pojmy, orientovat se v problematice a zasadit ji do širšího kontextu (Sieglová, 2019). Vypracovaná myšlenková mapa představuje strukturu připomínající pavučinovou síť. Na začátku práce je uprostřed stránky napsané téma – zadání, kolem kterého žák dopisuje vlastní znalosti a myšlenky, které ho v přímé souvislosti napadají. Tyto záznamy pak spojí rovnou čarou se zadaným tématem. Dále se žák snaží o maximální rozvíjení každého svého záznamu, čímž vytváří zmiňovanou síť myšlenek (Křováčková, Skutil a kol., 2014).

Hra – vědomostní kvíz

Hry a soutěže jsou jednou z nejvyužívanějších didaktických metod (Kotrba, Lacina, 2011). Didaktická hra má aktivizační a motivační charakter, který v žácích probouzí zájem o danou problematiku. „*Vyznačuje se volností, dobrovolností, spontánností a dále přináší svobodné rozhodování, uspokojení, radost a uvolňuje napětí*“ (Hornáčková, 2014, s. 31). Často slouží jako nástroj pro osvojení či upevnění učiva (Zormanová, 2012). Dle Kotrby a Laciny (2011) musí didaktická hra obsahovat 3 hlavní složky:

- Cíl – sleduje nastavený cíl
- Obsah – motivuje žáky
- Pravidla – podmínky hry

Vědomostní kvíz je jeden z mnoha příkladů didaktické hry. Obsahem jsou otázky týkající se probíraného tématu. Žáci dle pravidel odpovídají. I před zahájením této formy hry je nutné zadat jasná pravidla. Vhodným nástrojem pro vědomostní kvíz může být např. program Kahoot!, který zaujme žáky svým propojením prostřednictvím moderních technologií.

Šest klobouků

Šest klobouků, v původním anglickém jazyce Six Thinking Hats, je metoda, která umožňuje diferenciovaný náhled na danou problematiku prostřednictvím šesti odlišných přístupů. Jednotlivé klobouky jsou odlišené barvami. Ty umožňují žákovi vstoupit do role a mluvit bezpečně tzv. „za barvu klobouku“ (Čapek, 2015). Dle Sieglové (2019, s. 234) „*se jedná o efektivní analytickou metodu, která učí studenty kritickému myšlení, schopnosti rozpoznávat detaily a současně nahlížet na problém jako na celek*“.

Charakteristika barev klobouků:

- Modrý – Proces = děj, vývoj událostí, postup
- Zelený – Tvořivost = kreativní řešení, varianty, možnosti, inovace
- Bílý – Fakta = informace, důkazy, ukázky, dožaduje se pravdy
- Žlutý – Výhody = optimismus, výhody, přínos, užitek, prospěch
- Červený – Pocity = emoce, dojmy, intuice, očekávání, nálady, sympatie
- Černý – Hrozby = překážky, rizika, ohrožení

(Sieglová, 2019, s. 234)

Komunikační kruh

Uspořádání žáků a vyučujících do kruhu, v němž mají všichni své místo, ze kterého vidí na všechny ostatní žáky skupiny. Díky svému uspořádání vyjadřuje komunikační kruh rovnoprávnost všech zúčastněných tzn., že nikdo (ani vyučující) není nadřazen druhým (Čapek, 2015). Pro efektivní komunikaci v kruhu musí platit určitá pravidla:

- Pravidlo naslouchání – Nemluví nikdo jiný, než kdo má k tomu svolení danými pravidly.
- Právo nemluvit – Není povinné se vždy vyjadřovat.
- Pravidlo respektu – Žáci nezesměšňují výpovědi ostatních a mluví o sobě přátelsky.
- Pravidlo diskrétnosti – To, co se sdělí v komunikačním kruhu tam i zůstane. Nikdo nevynáší informace mimo členy komunikačního kruhu.

(Čapek, 2015, s. 272)

5 Člověk a jeho svět

Tato kapitola úzce souvisí se zařazením International Primary Curriculum do vzdělávacího proudu českého kurikula. Jak již zmiňují kapitoly předchozí, International Primary Curriculum unity souvisí s mnoha předměty vzdělávání, tedy nejenom s předměty vycházejícími ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Považuji tedy za nutné zmínit, že tato kapitola je zařazena pouze pro propojení teoretického základu s praktickým provedením. Aby mohlo dojít k praktické části této práce, musel být unit zařazen v kurikulu české školy, tím pádem bylo potřeba z běžného rozvrhu vyčlenit časovou dotaci, která bude projektu věnována.

Vzhledem k zaměření unitu Naše krásná planeta na globální prostředí a problémy s ním spojené odpovídala nejvhodněji vypracovanému projektu vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Co tato vzdělávací oblast přináší a jakými problémy se zabývá popisuje následující kapitola.

Jak bylo již zmíněno, Člověk a jeho svět je vzdělávací oblast ukotvena rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Tento dokument byl vydán v roce 2005 a od té doby prošel mnoha revizemi (Šimik, 2015). Poslední revize se uskutečnila v roce 2021, kdy došlo ke kompletní změně původních „Informačních a komunikačních technologií“ za nové pojetí „Informatika“, které směřuje k potřebám 21. století (Rámcový vzdělávací program, 2021).

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je v rámcovém vzdělávacím programu charakterizována jako *„komplexní oblast, která vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat“* (Rámcový vzdělávací program, 2021, s. 44). Cílem této vzdělávací oblasti je rozvoj znalostí a dovedností získaných během výchovy v rodině a v předškolním vzdělávání (Rámcový vzdělávací program, 2021). Šimik (2015, s. 23) k charakteristice přidává že, *„podmínkou úspěšného vzdělávání je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Důležitým aspektem je také snaha o propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků.“*

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je dále členěna do pěti tematických okruhů (Rámcový vzdělávací program, 2021).

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás

- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

(Rámcový vzdělávací program, 2021, s. 44, 45)

Tato témata svým názvem již charakterizují, čím se daný okruh zabývá. Místo, kde žijeme přináší poznávání nejbližšího okolí, tj. rodina, škola, obec. Tematický okruh Lidé kolem nás přináší pravidla slušného chování, vhodné způsoby komunikace mezi lidmi, ale i náhled na určité globální problémy společnosti. Lidé a čas se zabývá orientací v dějinách. Představuje milníky, které jsou pro české dějiny podstatné. Přináší poznání kulturních hodnot a jiných regionálních událostí. V Rozmanitosti přírody *„žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a kde se rozvíjí život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti“* (Rámcový vzdělávací program, 2021, s. 45). Poslední tematický okruh se zaměřuje na poznání člověka a jeho zdraví. Žáci se seznamují s vývojem člověka, s hygienickými návyky, se zdravou výživou i s poskytnutím první pomoci. Žáci by tímto okruhem měli dospět k názoru, že zdraví je jedna z nejdůležitějších hodnot člověka (Rámcový vzdělávací program, 2021).

V Rámcovém vzdělávacím programu je vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozčleněna do zmíněných 5 okruhů. Každý okruh je dále rozdělen na dvě období očekávaných výstupů a sice, 1. období a 2. období. První období zahrnuje výstupy, které má žák zvládnout na konci 3. třídy. Druhé období označuje výstupy, které jsou stěžejní pro konec 5. třídy. Dále je u každého tematického okruhu vybráno učivo, kterým se mohou očekávané výstupy naplnit. Z tohoto materiálu si následně sestavuje každá základní škola tzv. školní vzdělávací program. Při této činnosti se nesmí zapomenout na zařazení průřezových témat, které také úzce souvisí s klíčovými kompetencemi.

6 Průřezová témata

Průřezová témata představují skupinu témat, která svou povahou zaujímají významnou roli ve vzdělávání jednadvacátého století. Svým obsahem reagují na aktuální problémy, základní návyky a hodnoty žáka i celé současné společnosti. Tímto značně napomáhají rozvíjet žákovu osobnost, formovat jeho postoje, návyky a hodnoty (Rámcový vzdělávací program, 2021).

Rozlišujeme šest průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

(Rámcový vzdělávací program, 2021, s. 124)

Jednotlivé skupiny se svým zaměřením naprosto odlišují, avšak svou významovou hodnotou jsou si rovny. I proto je potřeba klást důraz na rovnoměrné, pravidelné zařazování všech průřezových témat. Rámcový vzdělávací program uvádí to, že „*průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání*“ (Rámcový vzdělávací program, 2021, s. 124). Dále upřesňuje Šrubařová (2008, s. 50), že „*školy musí v průběhu prvního i druhého stupně alespoň jednou zařadit každé ze šesti průřezových témat*“. Dále dodává, že je ovšem plně v kompetenci vyučujících samotný výběr tematického okruhu a ročníku, v němž bude průřezové téma zařazeno (Šrubařová, 2008). Vyučující dále rozhoduje o způsobu, jak bude s průřezovým tématem pracovat. Díky širokému spektru zaměření stojí průřezová témata nad jednotlivými předměty a umožňují jejich propojení (Václavík, 2015). Je tedy více než vhodné je využít mezipředmětově prostřednictvím krátkodobého či dlouhodobého projektu, případně pomocí exkurze. Vždy je ale potřeba klást důraz na hlavní účel průřezových témat. Průřezová témata se totiž primárně nezaměřují na získávání znalostí. Jsou především orientována na rozvoj postojů, charakteru a hodnotového systému žáka (Rámcový vzdělávací program, 2021).

Průřezová témata a International Primary Curriculum jsou pojmy, které spolu úzce souvisí. Neboť právě průřezová témata s IPC unity jsou vyučovány mezipředmětově s velkým důrazem

na rozvoj osobních dovedností, rozumových schopností, vnitřních postojů a hodnot. Proto považují za důležité stručně charakterizovat jednotlivá témata a doplnit je o poznámky týkající se výskytu v unitu Naše krásná planeta.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní a sociální výchova (dále OSV) směřuje žáky k prohlubování vztahu k sobě samému ale i k ostatním lidem v rodině, ve třídě i v širší společnosti. Taktéž se zaměřuje na poznávací schopnosti, sebeovládání, kreativitu, kooperaci, řešení konfliktů a nalézání tolerance vůči jinakosti. OSV neopomíná ani činnosti zaměřené na upevňování vnitřního hodnotového systému prostřednictvím pojmů jako jsou např. odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost aj. (Rámcový vzdělávací program, 2021). Hlavní důraz se v OSV klade na princip praktičnosti, princip zosobnění a na respektu osobnostních specifik žáka. Všechny aktivity provází osobní zkušenosti žáků a jsou ukončeny pečlivou reflexí (Valenta, 2013).

Zastoupení v projektu: ANO (motivace, výzkumné i aplikační úlohy, závěr)

Výchova demokratického občana

Průřezové téma Výchova demokratického občana (dále VDO) představuje činnosti zaměřené na kritické myšlení, spravedlnost, odpovědnost, důstojnost, respekt k druhým, vlastní práva a povinnosti. „*Hlavním cílem Výchovy demokratického občana je vybavit žáky základní občanskou gramotností*“ (Šrubařová, 2008, s. 52). Ta má žákovi pomoci se orientovat v příčinách konfliktů a v postupech jejich řešení v rámci demokratické společnosti. VDO lze aplikovat na prostředí třídy (třídní pravidla), ale i celé společnosti.

Zastoupení v projektu: ANO (motivace)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma přináší žákům obraz sebe sama jako Evropana i jako součást globálního světa. Zaměřuje se na rozvoj mezinárodního porozumění, respektování odlišností jiných národů a kultur, zejména pak těch evropských. Cílem Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (dále VMEGS) je prohloubit vztah k evropskému společenství, uvědomovat si své postavení v rámci Evropy a také možnosti, které toto postavení přináší každému jedinci. VMGES vede žáky k nalezení svého zodpovědného, tvořivého, evropského já (Rámcový vzdělávací program, 2021).

Zastoupení v projektu: ANO (motivace, výzkumné a aplikační úlohy, závěr)

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova (dále MKV) je průřezové téma, které přináší kulturu ve dvou proudech. Jednak je zaměřeno na poznání vlastní kulturní identity (tradice, hodnoty, zvyky), tak se soustředí i na kultury odlišné. MKV vede žáky k respektování jiných zvyků, vnímání odlišnosti jako možnosti k vlastnímu obohacení (Rámcový vzdělávací program, 2021). Porozumění oběma proudům MKV vede k pevnému základu vnitřních norem, jež jsou základem pro sebevědomé vnímání světa a prohlubování společenských vztahů.

Zařazení tohoto průřezového tématu do školního prostředí nebývá obtížné, a to především díky školnímu kolektivu, jehož součástí bývají i žáci z odlišných zemí i světadílů. Díky těmto žákům se škole otevírá široké spektrum možností, jak MKV zařadit do vzdělávacího proudu.

Zastoupení v projektu: ANO (motivace, výzkumné a aplikační úlohy)

Environmentální výchova

Předposledním průřezovým tématem je Environmentální výchova, která díky svému obsahu patří k oblíbenému tématu učitelů (Václavík, 2015). „*Environmentální výchova se zaměřuje na vedení žáků k přemýšlení o dopadu lidského života na životní prostředí, přijetí hodnot vedoucích ke snaze o trvale udržitelný rozvoj a zejména pak k jejich aktivnímu přístupu k ochraně přírody a životního prostředí*“ (Šrubařová, 2008, s. 54,55). K těmto cílům směřuje žáky prostřednictvím různorodého pojetí témat. Žáci se díky Environmentální výchově seznamují s různými ekosystémy (les, vodní zdroje, pole, obec, ...), s podmínkami nezbytných pro život, se způsoby hospodaření a s vlastním přístupem k ochraně životního prostředí (spotřeba věcí, odpady, energie, ...) (Rámcový vzdělávací program, 2021).

Zastoupení v projektu: ANO (v celé jeho struktuře)

Mediální výchova

Průřezové téma Mediální výchova je zaměřeno na získání dovedností při práci s médii. Přináší poznatky v oblasti kritického přístupu k médiím – typy mediálních sdělení, rozlišování informací z pohledu relevantnosti zdroje, rozpoznání záměrné manipulace atd. Mediální

výchova neopomíná ani produktivní činnosti, které vedou žáky k tvoření vlastních mediálních sdělení, např. článek pro školní webové stránky, rádio, či televizi, a to v individuální formě či jako součást realizačního týmu (Rámcový vzdělávací program, 2021).

Zastoupení v projektu: ANO (závěr)

7 Klíčové kompetence

Pojem kompetence definuje Průcha, Walterová a Mareš (2009, s. 124) jako „*souhrn vědomostí, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jednotlivce ve společnosti*“. Rozvíjení klíčových kompetencí je celoživotním procesem. Klíčové kompetence se nevztahují k žádnému konkrétnímu předmětu, jsou obsahově neutrální, tudíž se dají využít v jakémkoliv zaměření (Belz, Siegrist, 2015). Pro doplnění přikládám ještě definici Vetešky, Tureckiové (2008, s. 27), kteří vymezují pojem klíčové kompetence jako „*schopnosti, dovednosti, postoje, hodnoty a osobnostní rysy a vlastnosti osobnosti; umožňují člověku jednat adekvátně v různých pracovních a životních situacích*“. Všechna tvrzení se shodují v přínosu klíčových kompetencí pro jedince: schopnost jednat, řešit a předcházet určitým životním situacím. Klíčové kompetence proto přináší jedno z nejvýznamnějších obohacení osobnosti člověka a musí k nim směřovat veškerý vzdělávací obsah odehrávající se ve škole (Rámcový vzdělávací program, 2021).

Klíčovými kompetencemi pro základní vzdělávání jsou kompetence:

- k učení
- k řešení problémů
- komunikativní
- sociální a personální
- občanské
- pracovní
- digitální

(Veteška, Tureckiová, 2008, s. 73)

Kompetence k učení

Představuje systém dovedností a schopností potřebných pro efektivní procesy učení. Kompetence k učení vede žáka zodpovědnému přemýšlení nad vlastním přístupem ke vzdělávání. Dále vede k poznání samotného smyslu učení. Učí žáky kriticky přemýšlet nad novými informacemi, které se dále učí třídit a zpracovávat. Kompetence k učení je hluboce zastoupena i v International Primary Curriculum, kdy při evaluaci vyhotovených prací

hodnotíme jednak samotné výsledky, tak i ony individuální schopnosti a dovednosti učit se. Jeden z výstupů kompetence k učení, které uvádí Rámcový vzdělávací program (2021, s. 10) je, že žák: „*vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení*“.

Kompetence k řešení problémů

Představuje systém dovedností a schopností, které umožňují jedinci pracovat s problémy. Učí žáky individuálně i ve skupině vyhledávat varianty řešení daného problému. Klade důraz na nalezení příčin vzniklého problému a při jeho řešení se snaží o vyhledání ideálního postupu. Žák se touto kompetencí dále učí prakticky ověřit správnost svého řešení a tyto postupy využít při vzniku nových problémových situacích (Rámcový vzdělávací program, 2021). Kompetence k řešení problému je hojně rozvíjena i právě v International Primary Curriculum unitech.

Kompetence komunikativní

Komunikativní kompetence tvoří soubor dovedností potřebných pro komunikaci ať už v písemném či psaném projevu. Vede žáky k naslouchání, porozumění, vhodnému argumentování, zapojování se do diskusí a vytváření komunikačních proudů potřebných pro efektivní spolupráci. Rámcový vzdělávací program (2021) dále uvádí, že žák se má vyjadřovat kultivovaně, souvisle a výstižně pro danou situaci. Tomu pomáhají i mj. skupinové činnosti v unitech International Primary Curriculum.

Kompetence sociální a personální

Sociální a personální kompetence pomáhá utvářet příjemné klima třídy a navozovat přátelské vazby mezi jednotlivými žáky. K dosažení této kompetence jsou zařazovány skupinové činnosti, na kterých musí žáci spolupracovat. Tyto činnosti sledují jednak samotný výsledek práce, ale také i její průběh. To, jak žáci dokáží pracovat v nové roli, jak spolu komunikují, zdali dokáží ocenit zkušenosti svých spolužáků a upozadit vlastní touhy a přání. Dále klade tato kompetence důraz i na podporu sebedůvěry a utváření vlastních pozitivních představ o sobě samém (Rámcový vzdělávací program, 2021).

Kompetence občanské

Občanské kompetence jsou vysoce zaměřeny na jednání a chování v zájmu prospěchu pro celistvost společnosti. Představuje systém dovedností vedoucích k respektování smýšlení

druhých lidí a jejich hodnot. Žák si dále uvědomuje podstatu dodržování zákonů, povinností a norem (Rámcový vzdělávací program, 2021). Občanská kompetence zahrnuje i „*chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti*“ (Rámcový vzdělávací program, 2021, s. 12). Unit Naše krásná planet rozvíjí i tuto kompetenci během výzkumných a aplikačních činností.

Kompetence pracovní

Vede žáky k základním pracovním návykům, které jsou potřebné pro vykonání širokého spektra činností. Díky pracovní kompetenci se seznámí a bezpečně používá různé nástroje a vybavení. Pro svůj úkol volí vhodný postup a výběr materiálu. Vyhotovenou práci objektivně posoudí z hlediska funkčnosti, společenského významu, udržitelnosti (Rámcový vzdělávací program, 2021).

Kompetence digitální

Poslední a vývojově nejmladší je kompetence digitální, jejíž vznik reagoval na aktuální, neustále se vyvíjející digitální svět. Kompetence klade důraz na využití digitálních technologií k práci. Představuje možnosti jejich využití. Upozorňuje na nutnost ověřování informací a jejich zdrojů. Přináší zkušenosti s rozmanitými digitálními technologiemi, formáty a prostředky. Ale také uvádí možná rizika související s nepřiměřeným užíváním těchto technologií (Rámcový vzdělávací program, 2021).

Klíčové kompetence mají svou nezastupitelnou roli ve vzdělávacím proudu. Bezpochyby se taktéž vyskytují i v International Primary Curriculum. Troufám si tvrdit, že výuka IPC rozvíjí přirozeně všech 6 kompetencí, aniž by ji muselo předcházet složité a vědomé přizpůsobení činností za přímým účelem jejich rozvoje. Unit Naše krásná planeta disponuje aktivitami rozvíjející v různé míře skutečně všech šest klíčových kompetencí. V případě, že by tomu tak bylo u každého unitu, podaří se vyučujícím snadno, efektivně a přirozeně docílit všech stanovených očekávaných výstupů.

8 Projekt

8.1 Projekt Naše krásná planeta

Myšlenka tvorby projektu International Primary Curriculum vznikla v roce 2017 v Nizozemsku. Zde byl celý koncept vytvořen a prvně aplikován v tamní základní škole v městě Ommen. O dva roky později byl celek opět zařazen do výuky a sice na české základní škole v Jablonci nad Nisou. Základní škola Šumava souhlasila se zařazením projektu do vyučování v rámci souvislé pedagogické praxe, která probíhala v září roku 2019. Souvislá praxe v rozsahu 4 týdnů vyhovovala časové náročnosti projektu Naše krásná planeta. Ten je rozdělen na 10 setkání, která vzájemně propojují připravené celky a přináší tak tematickou výuku nejenom v rámci vybraných předmětů.

Základní škola Šumava v Jablonci nad Nisou je jedna z nejstarších základních škol ve městě. Poskytuje výuku na prvním i druhém stupni základního vzdělávání hned v několika paralelních třídách. Výuka probíhá dle školního vzdělávacího programu, který klade důraz mj. na činnostní učení a skupinové učení, během kterého lze využít i moderních technologií, které jsou dostupné pro všechny žáky. Základní škola Šumava klade velký důraz i na sociální prostředí školy. Pořádá besedy, harmonizační pobyty a jiné aktivity, které vedou k budování vřelým vztahům v kolektivu každé třídy. Všechny tyto skutečnosti napomohly k úspěšnému zařazení IPC projektu do výuky.

Realizace projektu proběhla v třídě 5. A pro školní rok 2019/2020. Tuto třídu navštěvovalo celkem 22 žáků. Kolektiv byl složen z 10 děvčat a 12 chlapců. Třídu vedla třídní učitelka Mgr. Lenka Mátlová, která působila na této škole již mnoho let. Ve výuce byli přítomni ještě dva asistenti, kteří intenzivně pracovali se dvěma žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. První žák s poruchou autistického spektra zkoušel pracovat samostatně, ovšem často potřeboval dopomoc prvního kroku, podporu, znovu vysvětlení zadání, vedení své práce. Druhý žák měl diagnostikovaný Aspergerův syndrom s poruchou autistického spektra. Jeho chování bylo velmi problematické a nevyzpytatelné. Vykazoval známky agrese vůči všem pedagogickým pracovníkům i žákům. Do školy docházel až na druhou vyučovací hodinu a jeho výuka končila o hodinu dříve, aby se vyhnul možným kolizím na místech s větší koncentrací žáků. I navzdory těmto dvěma žákům se speciálními vzdělávacími potřebami měla třída hlučnější charakter, neboť její součástí bylo i pár žáků s poruchou pozornosti, ADHD. Troufám si tvrdit, že složení

třídy bylo velmi náročné a pestré, ovšem i přes to se jednalo o vsutku pracovitou, učenlivou a pilnou třídu, která projevovala zájem o nové metody vzdělávání.

Díky předchozím zkušenostem z realizace v zahraniční vyvstalo před zařazením v české škole mnoho otázek spojených s očekáváním průběhu realizace. Otázky se týkaly především vzbuzení zájmu u žáků české školy, míry motivace prostřednictvím připravených činností nebo způsobu přejetí role učitele v pozici lektora. Vyskytly se taktěž otázky týkající se způsobu práce učitele. Adekvátní reagování na aktuální situace vyplývající z výsledků práce žáků či vhodné vedení skupiny. Dále jsem se potýkala s rozporem, zdali se řídit původními přípravami ze zahraničí, nebo činnosti upravit v závislosti na složení žáků, nově nabytých zkušenostech učitele a aktuální situaci. I přes tyto počáteční nejasnosti jsem očekávala, že aplikace této metody projektu přinese nové poznatky jak pro učitele, žáky i pro školu, které všichni využijí při své další práci.

8.2 Popis projektu

Projekt International Primary Curriculum byl specializován na planetu Zemi a život, který nám umožňuje, a který zde žijeme. Projekt byl vysoce zaměřen na spolupráci ve skupinách, porozumění, vzájemné respektování a toleranci. Očekávalo se, že dojde k sebeuvědomění a osobní reflexi v rámci vztahu k přírodě a planetě. Dále byl projekt provázán tvůrčími činnostmi, během kterých se očekávalo, že žák využije veškerou svoji fantazii, kterou má. Role učitele byla v tomto projektu spíše jen role tzv. leadera – vedoucího, který směřoval žáky při jejich tvoření. Výsledkem mělo být viditelné zamyšlení se nad stavem naší přírody a života na planetě Zemi.

Projekt Naše krásná planeta byl rozpracován v rámci 3 školních předmětů a sice, Vlastivěda, Přírodověda a Informatika. Dále byl propojen průřezovým tématem Myšlení v evropských a globálních souvislostech. V každém setkání byly rozvíjeny konkrétní klíčové kompetence. Vše bylo uspořádáno do následující tabulky.

	Motivace	Cíle	Klíčové kompetence
I. setkání	<ul style="list-style-type: none"> • Video nahrávka 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák popíše klady a zápory bezprostředního i vzdáleného prostředí na planetě Zemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikativní • Sociální a personální

	Motivace	Cíle	Klíčové kompetence
		<ul style="list-style-type: none"> Žák třídí nové informace prostřednictvím metody Šesti klobouků. 	
2. setkání	<ul style="list-style-type: none"> Vznik třídní utopické planety a dvou států – Globus. Přímá volba prezidenta. 	<ul style="list-style-type: none"> Žák se podílí na vymýšlení názvu vytvořené planety. Žáci se rozdělí do dvou skupin, které budou základem pro budoucí státy. Žák popíše průběh volby ve volební místnosti v České republice. Samotnou volbu si pak vyzkouší. 	<ul style="list-style-type: none"> Komunikační Občanská Sociální a personální
3. setkání	<ul style="list-style-type: none"> Konkrétní symboly České republiky. Státní identita České republiky. 	<ul style="list-style-type: none"> Žák vytváří symboly (identitu) státu své skupiny. Žák vyjmenuje příklady státních symbolů. Žák instaluje své práce na IPC Wall. 	<ul style="list-style-type: none"> Občanská Komunikační
4. setkání	<ul style="list-style-type: none"> Ukázková myšlenková mapa. 	<ul style="list-style-type: none"> Žák třídí své znalosti pomocí myšlenkové mapy. Žák představí výsledek práce spolužákům v komunitním kruhu. Dokáže se za konkrétní část pochválit i najít místo ke zlepšení. Žák se aktivně účastní vědomostní hry dle nastavených pravidel. 	<ul style="list-style-type: none"> K učení Komunikační
5. setkání	<ul style="list-style-type: none"> Video nahrávka 	<ul style="list-style-type: none"> Žák vysvětlí význam slova „tsunami“. Popíše místo a způsob jeho vzniku. Žák sestaví obsah ideálního evakuačního zavazadla. 	<ul style="list-style-type: none"> K řešení problémů Komunikační Sociální a personální
6. setkání	<ul style="list-style-type: none"> Knihy o ohrožených druzích zvířat 	<ul style="list-style-type: none"> Žák vyhledá informace o vybraném ohroženém živočichu. Seznámí se s příčinou jeho ohrožení. Vytvoří informační leták. 	<ul style="list-style-type: none"> K učení Digitální

	Motivace	Cíle	Klíčové kompetence
	<ul style="list-style-type: none"> • Ukázkový informační leták 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák využívá pro svou práci knižní a internetové zdroje, které jsou relevantní. 	
7. setkání	<ul style="list-style-type: none"> • Video nahrávka • Prezentace 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák pozná rozdíl mezi pouličním uměním a vandalismem. Oba tyto pojmy umí vysvětlit. • Žák graficky ztvární svoji představu o pouličním umění v rámci nastaveného tématu. • Žák představí výsledek své práce v komunitním kruhu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikativní • Občanská
8. setkání	<ul style="list-style-type: none"> • Plyšový míček 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák kriticky přemýšlí o práci, kterou vykonal v rámci celého projektu. Svě poznatky prezentuje. • Žák třídí své myšlenky o uplynulém projektu prostřednictvím metody Šesti klobouků. • Žák ověří své znalosti prostřednictvím individuálně vypracovaného, evakuačního zavazadla. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikativní • Sociální a personální • Občanská • K učení
9. setkání	<ul style="list-style-type: none"> • Diskuse o televizním zpravodajství • Dramatizace krátkého příkladu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák kriticky přemýšlí o svém chování k přírodě. Hledá možné nápravy a aktivně se snaží o šíření nově nabytých vědomostí a zkušeností ve vztahu k přírodě. • Žák sdělí své myšlenky prostřednictvím vzkazu na kamerový záznam. Soustředí se na tempo a srozumitelnost své řeči. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikativní • Občanská • Digitální • K řešení problémů
10. setkání	<ul style="list-style-type: none"> • Připravený filmový záznam z předešlého setkání 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák shlédne filmový záznam. • Žák sdílí dojmy ze shlédnutého záznamu v krátké diskusi. • Žák zhodnotí svou a učitelovu práci na uplynulém projektu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikativní • Občanská • Sociální a personální

Tab. 3 – Strukturální přehled projektu Naše krásná planeta

Struktura projektu

Projekt Naše krásná planeta byl sestaven dle přesných kritérií struktury International Primary Curriculum. Téma bylo rozděleno do 6 částí, které byly zařazeny postupně. K jednotlivé části se často vázalo i více setkání. Při realizaci projektu byl dodržen tento následující postup.

Motivace – Sběr znalostí – Vysvětlení tématu, přehled – Výzkumné aktivity – Aplikační aktivity – Závěr

8.3 Charakteristika jednotlivých setkání

První setkání: Motivace – Úvod do projektu.

Motivace	Cíle z pohledu učitele	Cíle z pohledu žáka	Kritéria hodnocení
<ul style="list-style-type: none">Video nahrávka	<ul style="list-style-type: none">Vyvodí s žáky pravidla potřebná pro průběh projektu.Zprostředkuje žákům práci ve skupinách či prostředí pro jejich vzájemnou spolupráci.	<ul style="list-style-type: none">Žák vysvětlí klady a zápory bezprostředního i vzdáleného prostředí na planetě Zemi.Žák třídí nové informace prostřednictvím metody Šesti klobouků.	<ul style="list-style-type: none">Přispívání do diskusí v rámci aktuální barvy myslících kloboukůzapojení se do diskuse.

Tab. 4 – Souhrnné informace – setkání č. 1

Příprava na 1. setkání

Datum: 10. 9. 2019

Časová dotace: 45 min

Téma: Entry point – Motivace k projektu – Úvod do projektu

Cíl: Popsat klady a zápory bezprostředního i vzdáleného prostředí na planetě Zemi. Třídít nové informace prostřednictvím metody Šesti klobouků.

Pomůcky: dataprojektor s počítačem, barevné myslící klobouky, papír, tabule

Kritéria hodnocení: přispívání do diskusí v rámci aktuální barvy myslících klobouků, zapojení se do diskuse.

Čas (min)	Charakteristika	Poznámky
5	Úvod do projektu – představení, význam, délka trvání, stručný přehled	
3	Ukázka videa + Název celého projektu	
4	Rozdělení do skupin. Představení metody Myslicích klobouků.	Rozdělení podle geometrických tvarů
15	Červený klobouk – První dojmy	
	Černý klobouk – Negativní dojmy	diskuse
3	Žlutý klobouk – Pozitivní dojmy	
	Finální diskuse o tématu	
15	„ <i>Jsme součástí <u>problému</u>, ale jsme také součástí <u>řešení</u>”.</i> Podtržená slova se doplňují prostřednictvím hry šibenice. Vznik nové planety	

Průběh setkání:

První setkání bylo formou seznámení s chystaným projektem. Bylo potřeba vysvětlit, co žáky čeká. Proč je to čeká? Za jakým cílem je tento projekt zařazen aj. Na úplný úvod byla zvolena vizuální motivace prostřednictvím videa na webovém portálu YouTube. Video představilo žákům rozdílné podmínky života na planetě Zemi. Bylo zaměřeno na dva odlišné úhly pohledů na přírodu naší planety, které měly v žácích vyvolat smíšené emoce

Výuka pokračovala ve skupinách, ve kterých se žáci společně zamysleli nad shlednutým materiálem. Pro tuto činnost byla představena metoda tzv. Šesti klobouků, která postupně udávala zaměření. Byly využity klobouky 3 barev, a sice: červený, černý a žlutý v tomto zadaném pořadí. Červený klobouk vedl k zamyšlení nad prvními dojmy. Černý klobouk napomáhal k zamyšlení se nad negativními dojmy, a naopak žlutý klobouk umožňoval reflexi dojmů pozitivních. Aktivita s klobouky byla ukončena společnou diskuzí.

Obrázek 3 – 6 myslících klobouků

Obrázek 2 – Vybrané klobouky pro skupinovou práci

Na závěr prvního setkání bylo potřeba stanovit motto celého projektu. Žáci formou hry Šibenice doplňovali vynechaná slova do znění hesla. Výsledkem činnosti bylo: „*Jsme součástí problému, ale jsme také součástí řešení.*“. Po doplnění celého motto byl prostor pro diskusi o tom, jakou hodnotu obsahuje toto tvrzení. Na úplný závěr setkání byla zařazena reflexe s možnou predikcí budoucího vývoje.

Druhé setkání: Motivace – Nová planeta a její státy. Volba prezidenta.

Motivace	Cíle z pohledu učitele	Cíle z pohledu žáka	Kritéria hodnocení
<ul style="list-style-type: none"> Vznik třídní utopické planety a dvou států – Globus. Přímá volba prezidenta 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí žákům pojmy „státní symboly“, „přímá volba prezidenta“. Vyvodí s žáky pravidla potřebná pro průběh projektu. 	<ul style="list-style-type: none"> Žák vymýšlí vlastní návrh názvu vytvořené planety. Žáci se rozdělí do dvou skupin, které budou základem pro budoucí státy. Žák popíše průběh volby ve volební místnosti v České republice. Samotnou volbu si pak vyzkouší. 	<ul style="list-style-type: none"> Podílí se na tvorbě názvu nové planety. Zmíní alespoň jednu vlastnost, kterou by měla tato planeta mít. Účastní se volby prezidenta své skupiny.

Tab. 5 – Souhrnné informace – setkání č.

Příprava na 2. setkání

Datum: 13. 9. 2019

Časová dotace: 45 minut

Téma: Entry point – Motivace k projektu – Tvorba planety a států

Cíl: Pojmenovat nově vzniklou planetu a její dva státy. Zvolit prezidenta každého státu.

Pomůcky: čtvrtka A4 (barevná), tablety, krabičky – volební urny.

Kritéria hodnocení: Podílí se na tvorbě názvu nové planety. Zmíní alespoň jednu vlastnost, kterou by měla tato planeta mít. Účastní se volby prezidenta své skupiny.

Čas (min)	Charakteristika	Poznámky
5	Komunitní kruh – připomenutí projektu a motta. Představení tabletů, pravidla jejich používání.	
15	Komunitní kruh – Tvorba názvu nové planety Dobrovolník graficky zpracuje název na připravený barevný papír.	Žák se zkusí domluvit v kruhu. Případně hlasování.
5	Jaká je? - Žáci napíší vlastnost, kterou by měla mít. Rozdělení do jednotlivých států	
10	Každý žák si rozmyslí oblíbenou barvu. <u>Studená</u> či <u>teplá</u> barva? - rozřazení Identita států	Pokud by byl velký převis, poprosím dobrovolníky.
8	Diskuse – Co to je? Jaké má stát symboly? Co utváří každý stát? Žáci – brainstorming ve skupině – první představy Přímá volba prezidenta	
2	Diskuse – Kdo je prezidentem? Jak byl zvolen? Na kolik let? Kdo může volit prezidenta? Proč? Přímá volba prezidenta ve třídě – vhodit lísteček do „volební urny“. Zhodnocení	

Průběh setkání:

Setkání bylo zahájeno v komunitním kruhu na koberci. Připomněli jsme si motto z předchozí hodiny a tím i celý start tohoto projektu. Zahájení nového setkání plynule přešlo do další aktivity, kdy se žáci ocitnou na utopické planetě, která byla vytvořena. Žáci se ihned začali domlouvat na jejím názvu. Každý dostal prostor pro prezentaci svého nápadu. Proběhlo

hlasování o nejlepší jméno třídní planety. Vyhrál název *Eržika*. Následně se třída rozdělila na dvě skupiny, čímž vznikly dva zatím nepojmenované státy planety Eržika.

Před následující činností byly představeny všechny možnosti, kde hledat informace pro práci během celého projektu. Žáci nastavili pravidla používání dostupných knih a tabletů. Po této organizační vsuvce získaly státy 10 minut pro brainstorming ohledně identity, symbolů, geografického uspořádání a dalších vlastností jejich státu. V závěru tohoto setkání proběhla diskuse na téma „přímá volba prezidenta“. Žáci si poté sami zvolili prezidenta svého státu. Ten získal pravomoc hlavního slova v případě potřeby finálního rozhodnutí. Každý žák napsal svého kandidáta na lísteček, který vhodil do „volební urny“. Sčítání hlasů proběhlo na tabuli za pomoci dobrovolníka. Touto činností a následnou reflexí skončilo druhé setkání.

Třetí setkání: Motivace – Identita nových států.

Motivace	Cíle z pohledu učitele	Cíle z pohledu žáka	Kritéria hodnocení
<ul style="list-style-type: none"> • Symboly České republiky. • Státní identita České republiky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí pojem „státní symboly“ a představí je. • Zajistí potřebné materiály pro kreativní činnosti • Připraví prostor ve třídě či jejím blízkém okolí pro umístění všech vytvořených prací – tzv. „IPC zed“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák vytváří vlastní symboly (identity) státu pro svou skupinu. • Žák vyjmenuje příklady státních symbolů. • Žák instaluje své práce na IPC Wall. 	<ul style="list-style-type: none"> • zúčastnit se tvorby identity • spolupracovat se skupinou • dokončit a představit část svého úkolu

Tab. 6 – Souhrnné informace – setkání č. 3

Příprava na 3. setkání

Datum: 17. 9. 2019

Časová dotace: 60 min

Téma: Entry point – Motivace k projektu – Identita nových států

Cíl: Vytvořit identitu nově založených států

Pomůcky: 2x čtvrtka A3, čtvrtky A4, papíry, nůžky, fixy, pastelky, lepidlo a jakékoliv další pomůcky dle dostupnosti a fantazie žáků

Kritéria hodnocení: zúčastnit se tvorby identity, spolupracovat se skupinou, dokončit a představit část svého úkolu

Čas (min)	Charakteristika	Poznámky
10	Komunitní kruh Připomenutí předchozích setkání Identita – zadání práce pro toto setkání Vlajka, mapa, škola, 2 pozoruhodná místa, cokoliv, co nesmí ve městě chybět. Dobrovolné: hymna, pasy, peníze, aj.	
3	Zadání úkolů na tabuli.	
40	Tvoření, práce ve skupinách.	
8	Zhodnocení a výstava IPC wall – vysvětlit a vystavit vytvořené práce.	

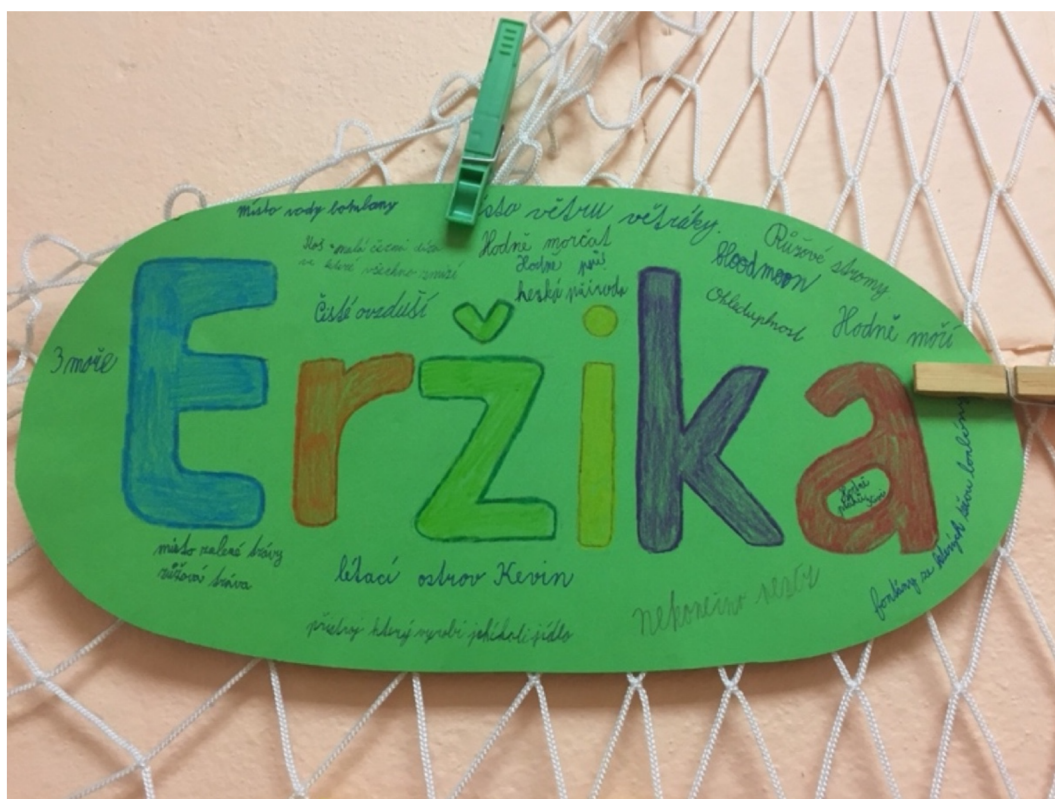
Průběh setkání:

Setkání opět zahájil komunitní kruh s připomenutím událostí z předešlé výuky. Zejména bylo potřeba znovu představit prezidenty jednotlivých států, neboť právě v tomto setkání se budou řídit svojí funkcí. V kruhu bylo prozrazeno téma 3. setkání. Žákům byly představeny všechny české státní symboly. Dále proběhla diskuse ohledně toho, jaké další nezbytnosti stát potřebuje pro svůj vznik. Vyučující zadal povinné a dobrovolné prvky, jejichž tvorba bude dnešním cílem. Všechny instrukce byly zmíněny i na tabuli po celou dobu 3. lekce.

Následovala samotná kreativní práce, do které vyučující nijak nezasahoval, vyjma kontroly aktivního zapojení všech žáků. Žáci pracovali s naprostým využitím své vlastní fantazie. K dispozici byly všechny dostupné pomůcky pro vyhledávání informací a případné inspirace. Mohli vyrobit cokoliv z dostupných materiálů, jakoukoliv technikou v jakémkoliv měřítku v rámci zadaného časového limitu. Na konci této hodiny této výuky byly všechny výrobky hotové. Žáci vytvořili a umístili následující práce na IPC zeď.

Obrázek 4 – IPC zeď s vytvořenou identitou států Galaxi a Supran

Obrázek 5 – Název planety s vybranou charakteristikou

Obrázek 7 – Základní škola státu Galaxi

Obrázek 6 – Základní škola státu Supran

Čtvrté setkání: Sběr znalostí – Myšlenková mapa. Vysvětlení tématu.

Přehled – Vědomostní soutěž.

Motivace	Cíle z pohledu učitele	Cíle z pohledu žáka	Kritéria hodnocení
<ul style="list-style-type: none"> Ukázková myšlenková mapa. 	<ul style="list-style-type: none"> Ukáže žákům, co je myšlenková mapa, jak se tvoří a jak se s ní pracuje. Vede žáky při tvorbě myšlenkové mapy. 	<ul style="list-style-type: none"> Žák představí výsledek práce spolužákům v komunitním kruhu. Dokáže se za konkrétní část pochválit i najít místo ke zlepšení. Žák vypracuje myšlenkovou mapu. Žák se účastní vědomostní hry. 	<ul style="list-style-type: none"> vypracovat myšlenkovou mapu dle zadaných kritérií

Tab. 7 – Souhrnné informace – setkání č. 4

Příprava na 4. setkání

Datum: 19. 9. 2019

Časová dotace: 45 min

Téma: Knowledge harvest - Sběr znalostí: Myšlenková mapa. Vysvětlení tématu. Přehled: Vědomostní soutěž.

Cíl: Prezentovat výsledek práce spolužákům v komunitním kruhu. Najít klady a zápory své práce. Vypracovat myšlenkovou mapu. Zúčastnit se vědomostní hry dle nastavených pravidel.

Pomůcky: 22x čtvrtka A4, dataprojektor s počítačem

Kritéria hodnocení: vypracovat myšlenkovou mapu dle zadaných kritérií

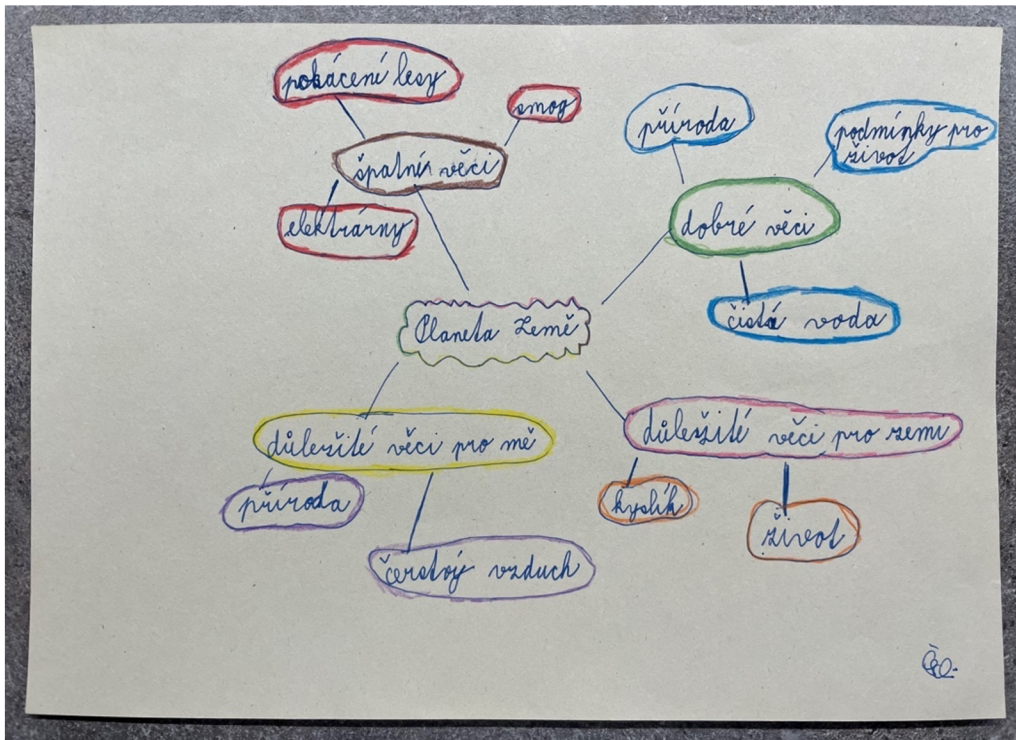
Čas (min)	Charakteristika	Poznámky
15	Komunitní kruh Prezentace vytvořené identity + umístění na IPC wall Ukázka myšlenkové mapy	
20	Myšlenková mapa – planeta Země - Co se mi na planetě líbí? - Co se mi na planetě nelíbí? - Co je na planetě Zemi důležité? - Bez čeho by planeta Země nemohla fungovat?	Ukázka na tabuli
10	Vědomostní hra – pravda vs. lež Fakta – promítnuté otázky – Žáci se ve svých státech radí a jednotně odpovídají. Získávají body.	

Průběh setkání:

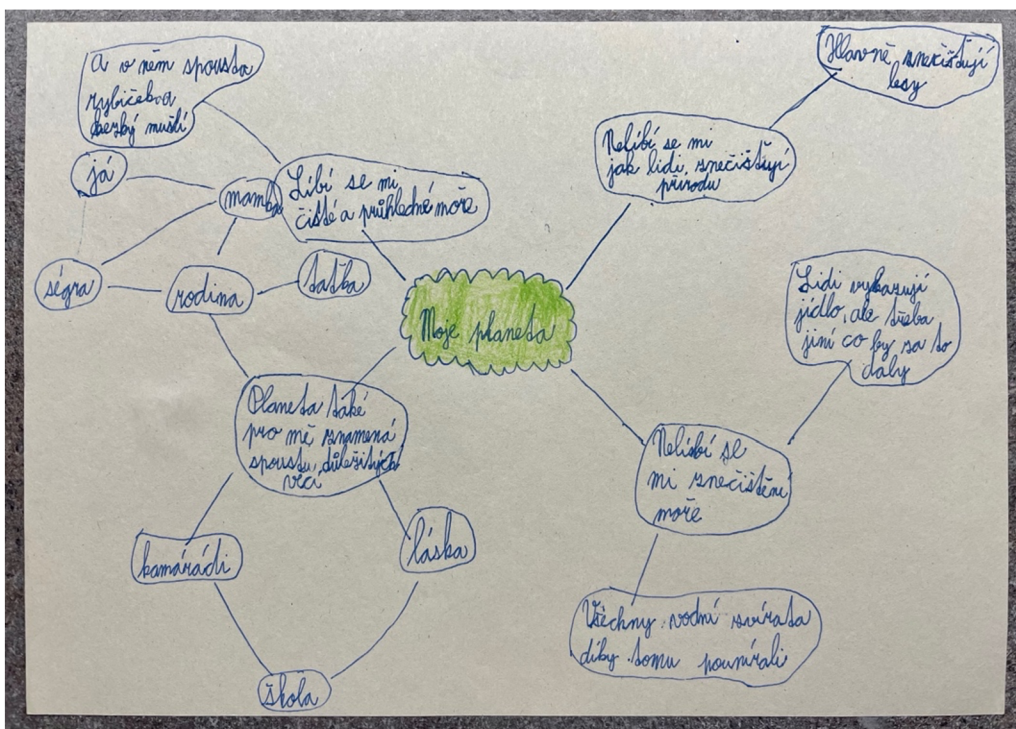
Čtvrté setkání opět zahájil komunitní kruh. Žáci dostali prostor pro prezentaci svých prací za svoji skupinu. Oba státy vytvořily všechny povinné úkoly, někteří stihli i pár úkolů dobrovolných. Pro prezentování vytvořili žáci velmi příznivé podmínky. Díky tomu byl i prostor pro dotazy, který byl častokrát využit vyučujícím. Ten ovšem nesděloval žádné osobní názory či otázky vedoucí k zpochybnění vytvořených prací.

Následoval „*Sběr znalostí*“ tj. práce na myšlenkových mapách. Vyučující vybral téma všem dobře známé – rodina. Na toto téma předvedl ukázkovou mapu na tabuli. Poté zadal veškeré instrukce a žáci začali pracovat samostatně. Dopracování měli žáci za domácí úkol. V přesunu mezi aktivitami se soustředil vyučující na „*Vysvětlení tématu*“ - důvod, cíl, očekávání, význam.

Poslední činností 4. setkání byla vědomostní soutěž – pravda vs. lež, díky níž měl vyučující získat „*Přehled*“ o úrovni znalostí žáků v dané problematice. Vyučující kladl otázky ohledně planety Země. Žáci soutěžili ve svých státech. Dle pravidel si žáci odpověď potichu domluvili

Obrázek 10 – Ukázka myšlenkové mapy 3

Obrázek 11 – Ukázka myšlenkové mapy 4

Páté setkání: Výzkumné aktivity – Tsunami.

Motivace	Cíle z pohledu učitele	Cíle z pohledu žáka	Kritéria hodnocení
<ul style="list-style-type: none"> • Video nahrávka 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí žákům pojmy „tsunami“, „evakuační zavazadlo“. • Zajišťuje problém, který mají žáci identifikovat a prostřednictvím spolupráce vyřešit. • Vede žáky k poskytnutí vzájemné pomoci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák vysvětlí význam slova „tsunami“. • Popíše místo a způsob jeho vzniku. • Žák sestaví obsah ideálního evakuačního zavazadla. • Žák se skupinou nalézá řešení k problémové situaci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sestaví evakuační zavazadlo o minimálně 6 klíčových položkách.

Tab. 8 – Souhrnné informace – setkání č. 5

Příprava na 5. setkání

Datum: 20. 9. 2019

Časová dotace: 45 min

Téma: Výzkumné aktivity – Tsunami.

Cíl: Vysvětlit význam slova „tsunami“. Popsat místo a způsob jeho vzniku. Sestavit obsah ideálního evakuačního zavazadla. Ve skupině naleznou řešení k problémové situaci.

Pomůcky: dataprojektor s počítačem, video

Kritéria hodnocení: Sestaví evakuační zavazadlo o minimálně 6 klíčových položkách.

Čas (min)	Charakteristika	Poznámky
5	Komunitní kruh Kontrola domácího úkolu Úvod k dnešní náplni setkání.	Vybrat.
5	Video Tsunami	
3	Objasnění situace Rozdělení rolí - 1. stát zasažen tsunami, 2. plán pomoci.	

20	Práce ve skupinách 1. stát – příprava evakuačního zavazadla 2. stát – plán pomoci	Dopomoc, kontrola.
10	Představení návrhů – diskuse – dohoda	
2	Reflexe Pojmy tsunami, evakuační zavazadlo	

Průběh setkání:

Pátou lekcí zahájil komunitní kruh, ve kterém byl prostor pro prezentaci hotových myšlenkových map. Přívětivá atmosféra komunitního kruhu byla vhodná pro navození situace blížící se katastrofy. Katastrofy na planetě, na kterou byli žáci v této fázi náležitě pyšní, a to především díky propracované motivaci k projektu.

Pro detailní vykreslení situace bylo připraveno video, které představuje poslední momenty před ničivou vlnou tsunami i s jejími následky. Video nebylo možné z technických a organizačních důvodů spustit, a tak vyučující navodil atmosféru sám. Představil vlnu tsunami. Vysvětlil, jak vzniká, jaké mohou být následky. Pro tuto situaci byly připraveny tablety, které byly využity pro prezentaci snímků z internetu. Žáci byli seznámeni s tím, co je vlna tsunami. Vyučující zadal následující situaci se souvisejícími úkoly:

Název státu	Situace	Úkol	Forma
Galaxi	Blížící se vlna tsunami	Sbalit ideální evakuační zavazadlo, vlastní záchrana	Skupinová
Supran	Situace bez vlastního ohrožení	Rozmyslet se a zajistit případnou pomoc – plán pomoci	Skupinová

Tab. 9 – Popis obsahu setkání pro jednotlivé státy

Po vypracování těchto úkolů následovalo představení výsledků skupinové práce v komunitním kruhu. Nejprve bylo představeno ideální evakuační zavazadlo a obyvatelé státu Galaxi sdělili svůj plán záchrany. Poté představili obyvatelé státu Supran plán pomoci pro zasažený stát.

Na závěr zhodnotil vyučující práci obou skupin. Zaměřil se především na schopnost spolupráce, dodržování pravidel a na průběh práce na zadaném úkolu. Dále zhodnotil řešení obou skupin a vyvodil následky z nich pramenící. Před úplným koncem setkání zhodnotili žáci teoretické informace o vlně tsunami ústní formou v komunitním kruhu. Byl zadán domácí úkol k další části projektu a páté setkání bylo ukončeno.

Šesté setkání: Výzkumné aktivity – Ohrožení živočichové.

Motivace	Cíle z pohledu učitele	Cíle z pohledu žáka	Kritéria hodnocení
<ul style="list-style-type: none"> • Knihy o ohrožených druzích zvířat • Ukázkový informační leták 	<ul style="list-style-type: none"> • Představí žákům informační leták. Vysvětlí, co bývá jeho obsahem a jakou strukturu může mít. • Poskytne žákům informační zdroje, ze kterých lze čerpat pro danou práci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák vyhledá informace o vybraném ohroženém živočichu. Seznámí se s příčinou jeho ohrožení. Vytvoří informační leták. • Žák využívá pro svou práci knižní a internetové zdroje, které jsou relevantní. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vypracuje informační leták s následujícím obsahem: • Název, výskyt, zbarvení, potrava, důvod ohrožení, možnost pomoci, obrázek

Tab. 10 – Souhrnné informace – setkání č. 6

Příprava na 6. setkání

Datum: 23. 9. 2019

Časová dotace: 45 min

Téma: Výzkumné aktivity – Ohrožení živočichové

Cíl: Vybrat si jednoho ohroženého živočicha a vypracovat o něm informační leták dle zadané struktury. Svoji práci prezentovat v komunitním kruhu.

Pomůcky: 22x kartička A6, knihy a encyklopedie, tablety s přístupem k internetu

Kritéria hodnocení: Vypracuje informační leták s následujícím obsahem: Název, výskyt, zbarvení, potrava, důvod ohrožení, možnost pomoci, obrázek

Čas (min)	Charakteristika	Poznámky
7	Komunitní kruh Opakování minulé hodiny – tsunami Teoretické informace Výsledky skupinových prací Pocity	
5	Komunitní kruh – Téma dnešního setkání Ukázka informačního letáku	
5	Kontrola DÚ + zadání Organizace, ukázka finálního produktu Ukázka zdrojů	V lavici Na tabuli
20	Samostatná práce – tvorba informačního letáku	U – kontrola, dopomoc se zdroji
5	Komunitní kruh rozbor průběhu práce ukázka letáků (i nedopracované)	
3	Reflexe O jakých ohrožených druzích byly vytvořeny dnešní letáky? Co je důvodem nejčastěji důvodem jejich ohrožení?	

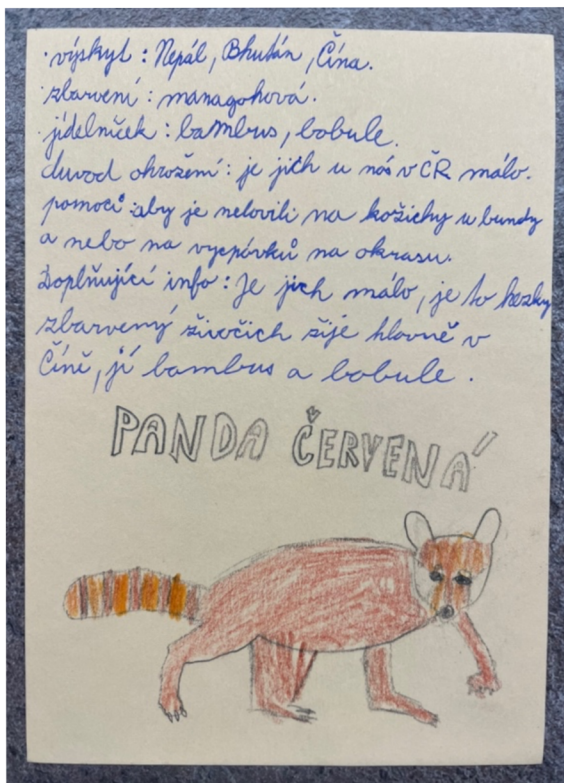
Průběh setkání:

V tomto dalším díle projektu Naše krásná planeta došlo k zhodnocení dosavadního průběhu projektu, připomenutí předchozího setkání a sdílení získaných dojmů a zkušeností. Tento úvod proběhl opět v komunitním kruhu. Aktuální uspořádání žáků přispělo i k představení náplně šestého setkání. Vyučující představil zaměření lekce prostřednictvím otázek na téma rozmanitosti přírody, ZOO a ohrožených zvířat. Prezentoval cíl, který byl metou pro toto setkání a připomněl možnost využití knižních a internetových zdrojů.

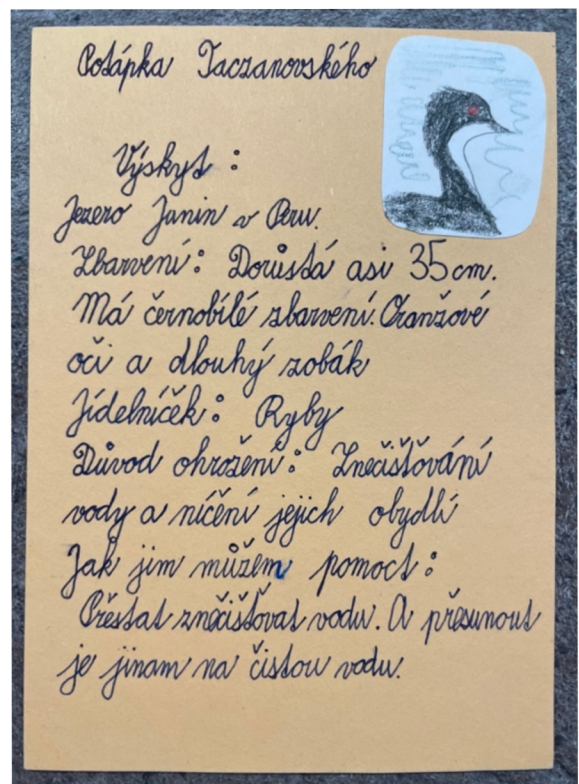
Žáci měli letmou přípravu na toto setkání již jako domácí úkol. Ten vyučující zkontroloval prostřednictvím otázek ke konkrétnímu žákovi a jeho vybranému živočichu. Následoval stručný přehled dnešní práce na tabuli, po němž se pustili žáci tvorby svých informačních

letáků. Vyučující v průběhu této samostatné práce procházel třídu a byl k dispozici pro poskytnutí pomoci v případě, že by ji některý žák potřeboval.

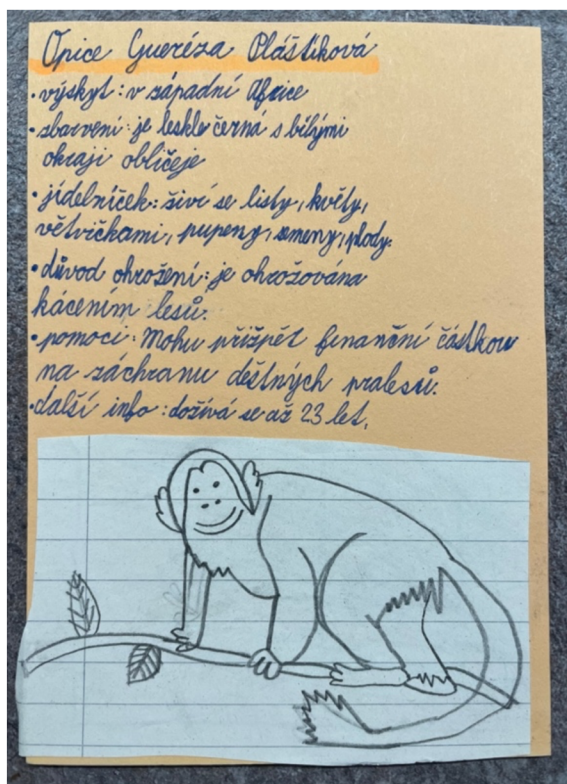
Závěrem hodiny byla krátká reflexe, neboť žáci využili celý zbývající čas šestého setkání pro výrobu informačního letáku. Všichni pracovali svědomitě, a tak vyučující přehodnotil plán výuky a poskytl veškerý zbývající čas na dopracování. I přes tuto skutečnost nestihli všichni žáci dopracovat dle svých představ, a tak zůstalo finální dotvoření za domácí úkol.

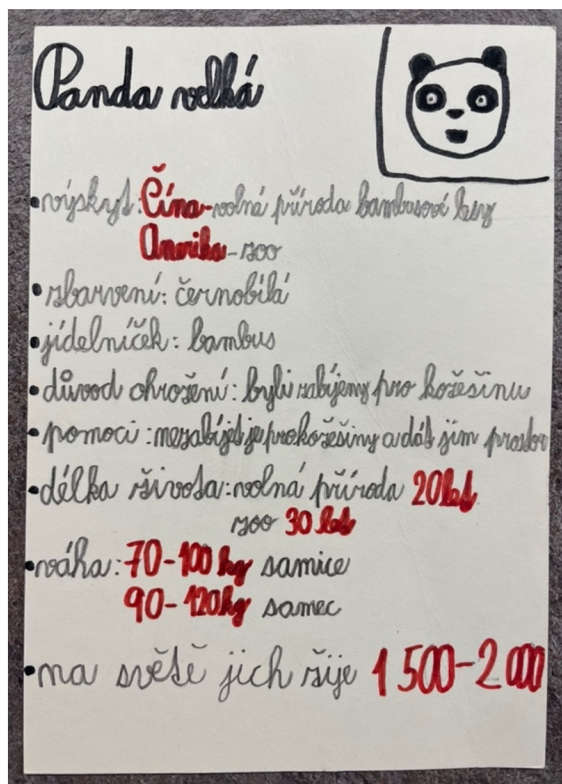
Obrázek 12 - informační leták 1

Obrázek 13 – informační leták 2

Obrázek 14 – informační leták 3

Obrázek 15 – informační leták 4

Sedmé setkání: Výzkumné aktivity – Pouliční umění.

Motivace	Cíle z pohledu učitele	Cíle z pohledu žáka	Kritéria hodnocení
<ul style="list-style-type: none"> • Video nahrávka • Prezentace 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí žákům pojem „pouliční umění“. • Připraví si krátkou informační prezentaci o pouličním umění. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák pozná rozdíl mezi pouličním uměním a vandalismem. Oba tyto pojmy umí vysvětlit. • Žák graficky ztvární svoji představu o pouličním umění v rámci nastaveného tématu. • Žák představí výsledek své práce v komunitním kruhu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barevně vypracovat pouliční umění vhodné velikosti na připravený podklad.

Tab. 11 – Souhrnné informace – setkání č. 7

Příprava na 7. setkání

Datum: 24. 9. 2019

Časová dotace: 80 min

Téma: Výzkumné aktivity – Pouliční umění

Cíl: Vytvořit návrh pouličního umění na připravený podklad pro vlastní stát. Rozlišit pouliční umění od vandalismu a vysvětlit jejich rozdíl.

Pomůcky: video, informační prezentace o pouličním umění, dataprojektor s počítačem, 22x podklad pro tvoření – zeď, fixy

Kritéria hodnocení: Barevně vypracovat pouliční umění vhodné velikosti na připravený podklad

Čas (min)	Charakteristika	Poznámky
5	Komunitní kruh Přivítání a zhodnocení práce z minulého setkání	+ prezentace OŽ
5	Video (snímky bez zvuku) První dojmy	YouTube
10	Prezentace Pouliční umění – znaky, motivy, autoři, příklady	PowerPoint
5	Zadání práce – v rámci států Galaxi a Supran	
35	Samostatná práce	
20	Výstava, diskuse, zhodnocení	

Průběh setkání:

Sedmé setkání projektu Naše krásná planeta bylo zaměřené na umění. V komunitním kruhu proběhlo zhodnocení poslední výuky. Žáci měli své letáky o ohroženém živočichu detailně vypracované i s připravenou prezentací. Každý měl prostor pro prezentování své práce. Někteří žáci si připravili i otázky pro doplnění informací.

Tento 80minutový blok pokračoval přehráním videa, které zachycovalo téma výuky. Bylo vytvořené snímky představující pouliční umění na různých místech v mnoha velikostech. Po shlédnutí videa a sdílení prvních dojmů byla připravena informační prezentace o pouličním umění včetně obrázků, příkladů umělců a jednotlivých motivů. Vyučující dbal na porozumění rozdílu mezi „urban art“ a vandalismem, které s uměním nemá nic společného.

Po prezentaci pracovali žáci samostatně několik desítek minut. Zprvu bylo pro některé obtížné vymyslet koncept svojí práce, ovšem každý se později pustil do návrhu svého umění. Tvorba je natolik zaujala, že nezbyl čas na připravenou výstavu a diskusi. Ta byla tedy odložena na setkání následující.

Osmé setkání: Aktivita aplikovaná na základě získaných vědomostí – Evakuační zavazadlo, opakování.

Motivace	Cíle z pohledu učitele	Cíle z pohledu žáka	Kritéria hodnocení
<ul style="list-style-type: none"> Míček 	<ul style="list-style-type: none"> Instaluje vytvořené práce na IPC wall. Podporuje žáky v souvislém vyjadřování. Vede žáky ke sdělování vlastních zkušeností, znalostí a názorů. Zařazuje prostor určený pro sebehodnocení i hodnocení prací ostatních. 	<ul style="list-style-type: none"> Žák kriticky přemýšlí o práci, kterou vykonali v rámci celého projektu. Žák třídí své myšlenky o uplynulém projektu prostřednictvím metody Šesti klobouků. Žák ověří své znalosti prostřednictvím individuálně vypracovaného, evakuačního zavazadla. 	<ul style="list-style-type: none"> Samostatně sbalí evakuační zavazadlo o min. 7 důležitých položkách Dodržuje nastavená pravidla pro diskusi v komunitním kruhu.

Tab. 12 – Souhrnné informace – setkání č. 8

Příprava na 8. setkání

Datum: 25. 9. 2019

Časová dotace: 45 min

Téma: Aktivity aplikované na základě získaných vědomostí – Evakuační zavazadlo, opakování

Cíl: Sbalit ideální evakuační zavazadlo. Roztřídit své myšlenky a zkušenosti metodou Myslicích klobouků.

Pomůcky: plyšový míček, 22x papír A5 – evakuační zavazadlo

Kritéria hodnocení: Samostatně sbalí evakuační zavazadlo o minimálně 7 důležitých položkách. Dodržuje nastavená pravidla pro diskusi v komunitním kruhu.

Čas (min)	Charakteristika	Poznámky
15	Komunitní kruh výstava prací pouličního umění Opakování informací z posledního setkání	
10	Evakuační zavazadlo Minimálně 7 položek	Samostatná práce Kontrola v komunitním kruhu
15	Opakování a shrnutí celého projektu Šest klobouků Tsunami, ohrožená zvířata, pouliční umění, symboly, volba prezidenta, kvízy, ... Hodnocení projektu Co jsem se naučil/a? Co se mi líbilo? Co se mi nelíbilo?	Kolující plyšový míček – slovo.
5	Osobní reflexe vyučujícího Navázání na feedback od žáků Vlastní zpětná vazba	

Průběh setkání:

Osmé setkání se neslo v duchu reflexe a opakování získaných znalostí z uplynulých činností. Zahájili jsme lekci výstavou pouličního umění. Žáci si postupně prohlédli všechny práce

a neváhali vyjádřit různými gesty a citoslovci obdiv podařených návrhů. Návrhy pouličního umění byly umístěny na společnou IPC zeď.

Po výstavě byla zařazena činnost na zopakování získaných vědomostí – příprava evakuačního zavazadla. Tentokrát pracoval každý samostatně na připravený papír velikosti A5. Na papír si každý nakreslil kufr, tašku či batoh a do něj napsal minimálně 7 věcí nezbytných k evakuaci. Vyučující průběžně procházel mezi žáky a viděl, jak si vedou. Přímá kontrola proběhla v komunitním kruhu, kdy každý postupně zmínil jednu věc nezbytnou k evakuaci. Žáci se museli soustředit, neboť jednotlivé položky měly zaznít pouze jednou.

I pro následující činnost bylo zachováno uspořádání žáků v kruhu. V pořadí byla reflexe celého projektu. Vyučující s žáky připomněl téma a drobný popis každého setkání, to proto, aby si všichni připomněli celý projekt a také pro paní zástupkyni, která se přišla na toto setkání podívat. Vybízelo se tedy, že ji žáci tímto způsobem sami informovali o průběhu našeho projektu. Mezi žáky koloval po dobu reflexe plyšový míček, se kterým získal každý slovo. Reflexe byla rozdělena na následující otázky, kterých se žáci drželi.

1. Co jsem se naučil/a?
2. Co se mi líbilo?
3. Co se mi nelíbilo?

Žáci se opravdu snažili objektivně hodnotit aktivity, které byly zařazeny od prvního dne projektu Naše krásná planeta. Pochválili mnoho svých prací i to, jakým způsobem na ní pracovali. Zároveň dokázali nalézt podněty, které by se daly zlepšit, zařadit, změnit. Vyučující na závěr pochválil všechny účastníky projektu za jejich přístup a aktivitu v každém setkání. K hodnocení se přidala i třídní paní učitelka s paní zástupkyní. Ze všech stran zněly pozitivní ohlasy.

Deváté setkání: Závěr – vzkaz na planetu Zemi.

Motivace	Cíle z pohledu učitele	Cíle z pohledu žáka	Kritéria hodnocení
<ul style="list-style-type: none"> • Diskuse o televizním zpravodajství. • Dramatizace krátkého příkladu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se s programem vhodným pro tvoření krátkých videí. • Z pořízených materiálů vytvoří krátké video. • Podporuje žáky v souvislém vyjadřování. • Vede žáky ke sdělování vlastních zkušeností, znalostí a názorů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák kriticky přemýšlí o svém chování k přírodě. Hledá možné nápravy a aktivně se snaží o šíření nově nabytých vědomostí a ve vztahu k přírodě. • Žák sdělí své myšlenky prostřednictvím vzkazu na kamerový záznam. Soustředí se na tempo a srozumitelnost řeči. 	<ul style="list-style-type: none"> • Připravit vzkaz obyvatelům planety Země. • Říci svůj vzkaz na kamerový záznam.

Tab. 13 – Souhrnné informace – setkání č. 9

Příprava na 9. setkání

Datum: 26. 9. 2019

Časová dotace: 45 min

Téma: Závěr – Vzkaz na planetu Zemi

Cíl: Vytvořit vzkaz pro obyvatelé planety Země a prezentovat jej na kamerový záznam

Pomůcky: nahrávací zařízení, vlastní kniha, naučná literatura z knižních zdrojů

Kritéria hodnocení: Připravit vzkaz obyvatelům planety Země. Říci svůj vzkaz na kamerový záznam.

Čas (min)	Charakteristika	Poznámky
5	Komunitní kruh Úvod do 9. setkání – téma a cíl	
10	Tvorba vzkazů – individuálně, písemnou formou	Dopomoc, úprava formulace
30	Prezentace vzkazů na kamerový záznam Po jednotlivcích Zbylí žáci třídy si čtou vlastní knihu, případně prohlížíjí naučnou literaturu z knižních zdrojů projektu.	Zpaměti

Průběh setkání:

Předposlední setkání projektu Naše krásná planeta obsahovalo již aktivity týkající závěrečné fáze. Projekt se posunul o další krok a nyní byl čas jej pomalu uzavírat. Pro tuto fázi byly ještě důležité dva úkoly a sice: napsat vzkaz obyvatelům planety Země a ten poté prezentovat na kamerový záznam. Žáci psali své vzkazy samostatně na vymezený kus papíru. Vyučující je postupně obcházel a poskytoval drobné rady, případně pomáhal s formulací vzkazu tak, aby byl výstižný, jasný a přesný. Všem žákům se toto podařilo, a navíc se každému podařilo vymyslet vzkaz s odlišnou informační hodnotou. Nikdo tak neměl dva stejné nápady.

Po finalizaci vzkazů byl prostor pro jejich natáčení. Každý žák se svůj vzkaz naučil zpaměti, aby jej mohl sebevědomě prezentovat. Žáci přistupovali jednotlivě na místo vyhrazené k natáčení. Každý měl více pokusů, aby se dal vždy vybrat ten nejlepší. Žáci, kteří v danou chvíli nenatáčeli své vzkazy měli prostor pro čtení vlastní knihy případně naučné literatury z knihovny našeho projektu. Dozor dětí čtoucích ve třídě zajišťovala paní asistentka. Na natáčecím místě byl tedy absolutní klid vyhovující pro zachycení co nejkvalitnějšího materiálu.

Po natočení všech žáků bylo deváté setkání ukončeno s krátkým rozloučením. Následovala pauza v projektu do té doby, než vyučující vytvořil krátkometrážní film, který byl představen na 10. setkání.

Desáté setkání: Závěr – projekce vzkazu pro obyvatele planety Země.

Motivace	Cíle z pohledu učitele	Cíle z pohledu žáka	Kritéria hodnocení
<ul style="list-style-type: none"> Připravený video záznam z předešlého setkání 	<ul style="list-style-type: none"> Sdělí žákům zpětnou vazbu napříč celým projektem. Zakončí projekt Naše krásná planeta. 	<ul style="list-style-type: none"> Žák shlédne video záznam. Žák sdílí dojmy ze shlédnutého záznamu v krátké diskusi. Žák zhodnotí svou a učitelovu práci na uplynulém projektu. 	<ul style="list-style-type: none"> Přispívá do diskuse k zhodnocení uplynulého projektu.

Tab. 14 – Souhrnné informace – setkání č. 10

Příprava na 10. setkání

Datum: 4. 10. 2019

Časová dotace: 45 min

Téma: Závěr – Projekce videa „Vzkaz pro obyvatele planety Země”

Cíl: Shlédnout připravený film. Sdílet dojmy, které v žácích vyvolá. Uzavřít projekt.

Pomůcky: dataprojektor s počítačem, film

Kritéria hodnocení: Přispívá do diskuse k zhodnocení uplynulého projektu.

Čas (min)	Charakteristika	Poznámky
5	Přivítání, úvod	
10	Promítání filmu Promítnout vícekrát Sdílet první dojmy, pocity, emoce	
30 cca	Závěrečná diskuse, zhodnocení, poslední podněty.	Rozloučení se třídou

Průběh setkání:

Poslední setkání s žáky proběhlo v nepravidelném termínu po předchozí domluvě s třídní učitelkou. Vyučující se s žáky přivítal a byl ponechán krátký prostor na různorodé otázky a povídání, neboť se opět sešli po delší době. Vyučující si mezitím připravil připravené video,

keré poté žákům promítnul. Video bylo puštěno hned několikrát po sobě, aby žáci mohli vstřebat všechny vzkazy. Byl to pro ně velký zážitek. Užili si to. Své dojmy, emoce a pocity si sdělili organizovaně ve společné diskusi, během které došlo i k rozloučení s žáky a ukončení projektu. Vypracované video bylo poskytnuto třídní učitelce, aby jej měla škola k dispozici společně se všemi vypracovanými úkoly.

8.4 Reflexe

Z obecného hlediska se podařilo implementovat projekt International Primary Curriculum *Naše krásná planeta*. Uskutečnilo se všech 10 setkání zahrnutých do 7 kroků projektové struktury. Vyučující využil hotové přípravy s menšími obměnami vyplývající z aktuální situace, které ovšem nijak zásadně neovlivnily průběh setkání. Ve většině případů se podařilo dosáhnout všech stanovených cílů. S přibývajícím zkušenostmi a získaným odstupem času se projevilo, že pro další využití projektu by některé činnosti mohly být obměněny, případně obohaceny o další navazující aktivity.

Závěrečná reflexe realizace projektu na základní škole Šumava proběhla ze tří odlišných úhlů pohledů - tj. z pohledu žáků; autorky projektu a z pohledu hostující třídní učitelky a zástupkyně 1. stupně. Na závěr této kapitoly je zařazení srovnání realizace v nizozemské základní škole a v té české.

Reflexe z pohledu žáků

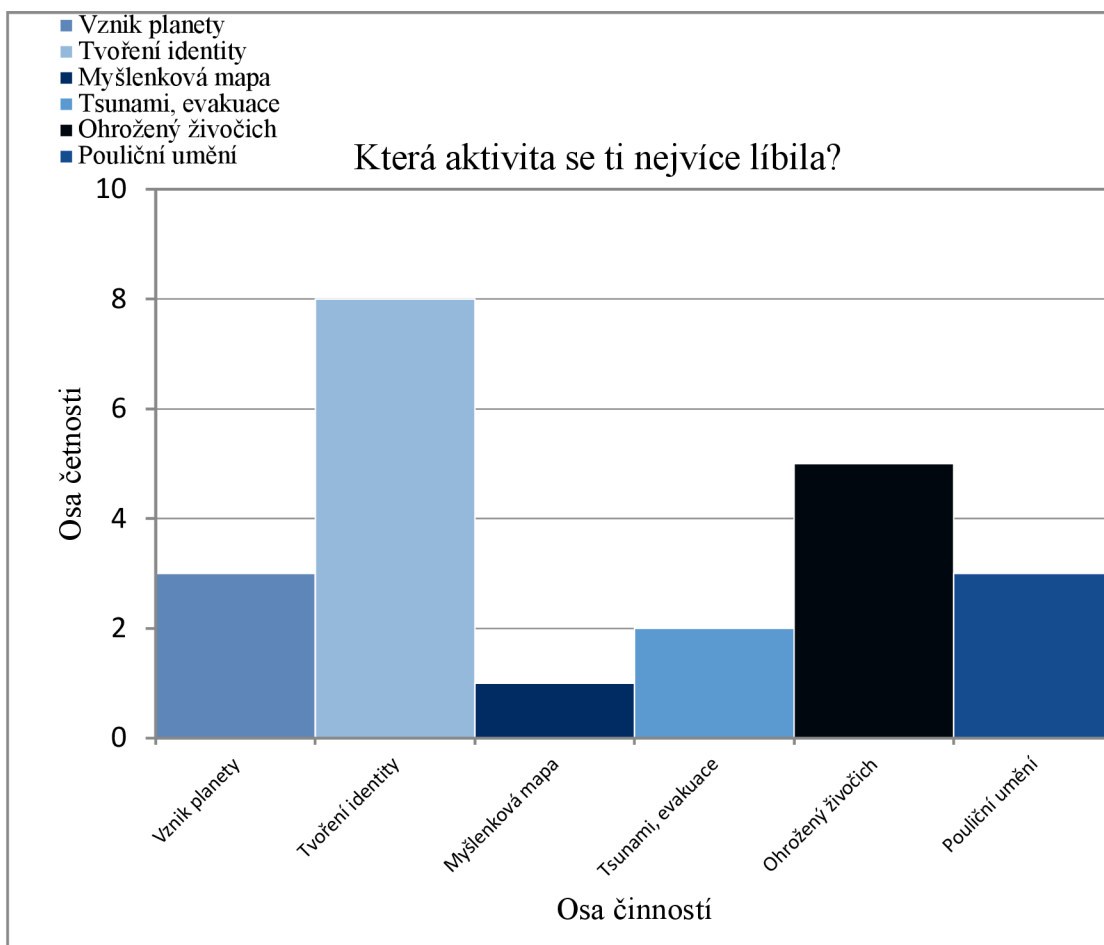
Na závěr každého setkání bylo zařazeno krátké zhodnocení právě dokončené práce. V případě, že se práce nepodařila dovést k finální podobě, zhodnocení se začalo v následujícím setkání. Žáci obstojně shrnuli téma a průběh výuky, efektivně zhodnotili svoji práci různými metodami a objektivně posoudili, zdali byly splněny cíle konkrétního setkání. V případě, že si všechny cíle nevybavili, vyučující je žákům připomněl. Žáci dokázali, někdy s pomocí, kriticky posoudit možné nedostatky vyhotovené práce či jejího průběhu.

Závěrečná reflexe projektu *Naše krásná planeta* byla zařazena do osmého setkání a proběhla opět v komunitním kruhu. Vyučující vedl tuto činnost, které byla přítomna i zástupkyně ředitele pro 1. stupeň Mgr. Kateřina Fialová. Vyučující měl připravené 4 reflektivní otázky, jimiž chtěl dosáhnout organizované diskuse. Odpovědi na jednotlivé otázky byly uspořádány do následujících přehledů od nejčastěji zmiňovaných.

- Co jsem se naučil/a?
 - *Nové znalosti o přírodě a planetě Zemi*
 - *Příprava evakuačního zavazadla*
 - *Způsob volby prezidenta*
 - *Znaky, vznik a rizika tsunami*
 - *Příklady ohrožených druhů živočichů a důvod jejich ohrožení*
 - *Vyhledávat konkrétní informace v naučné literatuře*
 - *Práce ve skupině*
 - *Ohleduplnost*
 - *Spolupráce se všemi*

- Co se mi líbilo?
 - *Kreativní činnosti spojené s tvorbou identity států*
 - *Zvolení prezidenta obou států prakticky*
 - *Svoboda při rozhodování o budoucnosti svých států v mezích skupiny*
 - *Příprava informačního letáku o konkrétním druhu ohroženého živočich*
 - *Pouliční umění jako nový způsob kreativní tvorby*
 - *Možnost využití moderních technologií pro práci*
 - *Spolupráce ve skupinách*

- Co se mi nelíbilo?
 - *Chybějící druhá aktivita pro výměnu rolí v záchranné činnosti*
 - *Časté neshody a překřikování se mezi členy jedné skupiny*
 - *Krátká délka projektu*
 - *Připravený podklad pro pouliční umění měl příliš syté barvy a byl tmavý*

Graf 1 – Data odpovědí na otázku: *Která aktivita tě nejvíce bavila?*

Vyučující se také ptal to, která aktivita se žákům nejvíce líbila. Na tuto otázku odpovídalo všech 22 žáků, kdy více jak třetina považovala za nejzdařilejší aktivitu tu nejvíce kreativní – tvoření identity nových států. Ovšem každé setkání bylo vybráno alespoň jedním respondentem. Z toho vyplývá, že výběr a aplikace připravených činností byla přínosná vždy minimálně pro jednoho žáka.

Z celkového hodnocení žáků, kteří se zúčastnili projektu bylo zjištěno, že jej hodnotí pozitivně. Považují jej za přínosný, atraktivní a zábavný. Často bylo zmiňováno, že by si přáli projekt prodloužit, případně si ho zopakovat.

Reflexe z pohledu autorky projektu

Přímé realizaci projektu na základní škole Šumava v Jablonci nad Nisou předcházelo pár dnů příprav, kdy bylo nutné znovu projít hotový projekt. Zapotřebí bylo připravit jej pro konkrétní třídu o daném počtu žáků s ohledem na všechny skutečnosti, speciální potřeby a jiné

individuální požadavky. Složení žáků 5.A vyhovovalo pro realizaci připraveného projektu, a tak nebylo potřeba původní verzi z Nizozemska zvlášť upravovat. Ovšem díky přibývajícím praxím v pedagogické profesi a tím i získávání nových zkušeností byl projekt pro českou základní školu částečně obohacen o další způsoby organizace práce, činnosti a metody, které se při realizaci v Nizozemska neobjevily.

Aplikaci projektu na základní škole Šumava hodnotím i s odstupem času stále pozitivně. I navzdory lehkým organizačním komplikacím se podařilo v každém setkání dosáhnout stanovených cílů v potřebné míře. Některá setkání měla úspěšnou motivaci, jiná zajímavé téma a při jiných byly využity nevšední pomůcky. Všechny tyto skutečnosti napomohly k pozitivnímu průběhu celého projektu, což ostatně vyplývá i z reflexí samotných žáků. Na závěr projektu Naše krásná planeta všichni účastníci dokázali, že si téma správně osvojili, získali nové znalosti, a především se zamysleli nad svým počínáním ve vztahu k přírodě i počínáním lidí ve svém blízkém či širokém okolí. Žáci se aktivně zajímali o stav přírody na planetě Zemi a hledali možná řešení pro nápravu vzniklých problémů. Tímto tedy potvrdili, že hlavní cíl projektu byl splněn.

Reflexe z pohledu hospitující zástupkyně ředitele

Paní zástupkyně, Mgr. Kateřina Fialová, byla přítomna na osmém setkání. Prohlédla si vyhotovené práce, které byly vystaveny na IPC zdi. Individuálně se ptala pár žáků na jejich zpětnou vazbu a poslechla si všechny reflexe v komunitním kruhu. Po ukončení setkání jsme spolu dále hovořily. Sdělovala jsem své dojmy z výuky v 5.A a taktéž z Nizozemska. O toto srovnání měla paní zástupkyně zjevný zájem. Nakonec zhodnotila projekt pozitivními slovy. Označila jej za velmi přínosný, tematicky aktuální a pro žáky opravdu atraktivní.

8.4.1 Srovnání realizace v Nizozemsku a v České republice

Projekt Naše krásná planeta byl realizován v roce 2017 v nizozemské obci Ommen. Základní škola Guido de Bres je plně organizovaná základní škola vzdělávající asi 300 žáků. Tato škola je zařazena do sítě tzv. Hannah škol, které vzdělávají žáky dle běžného vzdělávacího programu a zároveň jsou orientovány na náboženskou víru a její poznání. Dle jejich slov vnášejí do škol „*Boží lásku a vedou žáky k šíření této křesťanské víry*“. Žáci základní školy Guido de Bres jsou rozřazeni do 8 ročníků dle svého věku. Každému ročníku náleží jedna třída. Každá třída má svého třídního učitele a jednoho zástupce třídního učitele, který pomáhá s organizací. Tento

zástupce třídního učitele vede výuku pravidelně jeden zvolený den v týdnu, kdy má třídní učitel čas na nepřímou pedagogickou činnost, během níž vykonává všechnu administrativní práci a připravuje si činnosti do výuky na následující dny.

Třidu „Groep 7“ tvořilo 31 žáků – 15 dívek a 16 chlapců, kteří navštěvovali místnost orientovanou na jižní světovou stranu. Žáci seděli v lavicích pro jednotlivce čelem k tabuli. Lavice byly uspořádány do dvojic či do trojic a v případě potřeby bylo velmi snadné je jakkoliv přemístit. Ve třídě byla interaktivní a popisovací tabule. V zadní části třídy byl prostor téměř přes celou délku stěny pro IPC zeď, pod kterou byly připraveny notebooky k výuce.

Výuka ve škole začínala každý den v 8:50 a končila vyjma středy, okolo 15. hodiny odpolední. Rozvrh byl aktualizovaný pro každý týden jinou verzí. Pro jednotlivé týdny byl rozepsán na list, který žáci obdrželi každý pátek, či nejpozději v pondělí. Měnilo se jednak pořadí předmětů ale i jejich samotný výběr pro konkrétní dny. Hlavní rozdíl oproti běžné základní škole v České republice jsem spatřovala v tom, že školní den v Nizozemsku byl rozdělen na bloky. Součástí bloků byly úseky, jejichž délka se měnila v závislosti na aktuální týdenní situaci. Tu ovlivňovala naplánovaná práce, zařazení výchov, konkrétní potřeby v průběhu vzdělávacího procesu, třídní akce a jiné školní aktivity. Výtvarná výchova, hudební výchova a pracovní činnosti se střídaly po týdnu. Do rozvrhu byly zapsané i plánované žakovské referáty, prezentace a další termíny pro odevzdání prací, včetně konkrétních organizačních pokynů. Dále zde bylo uváděno i zadání pro domácí přípravu a v neposlední řadě býval uváděn i IPC projekt.

Pro představení je v příloze k nahlédnutí rozvrh 31. týdne roku 2017, který byl posledním týdnem praxí na základní škole Guido de Bres. Originální rozvrh je doplněn o poznámky s překladem základních okruhů činností.

Ačkoliv Guido de Bres není tzv. „IPC škola“, metodu International Primary Curriculum využívali ve výuce běžně. Měli pro tuto speciální práci vyhrazené nejméně dva časové úseky během každého týdne, kdy pracovali na zadaném projektu v délce 6-8 týdnů. K této příležitosti měli již i vytvořenou IPC zeď přímo ve třídě, se kterou byli žáci seznámeni a uměli s ní pracovat.

Obrázek 16 – IPC zeď ve třídě na základní škole Guido de Bres

Obrázek 17 – Detailní pohled na žáky pracující s IPC zdi

Průběh obou projektů byl velice podobný. Žáci z Nizozemska i z České republiky pracovali na zadaných úkolech s maximálním nasazením. Snažili se dodržovat nastavená pravidla a zapojit všechny členy skupiny. Znatelný rozdíl ovšem nastal během 3. setkání. Tento zdánlivě jednoduchý úkol přinesl velké rozdíly mezi národnostmi. Žáci měli naprosto odlišné představy o místě, které je nezbytně důležité pro jejich žití. Zatímco obě nizozemské skupiny vytvořily kostel, nemocnici, hřiště či hornatou nenarušenou přírodu, tak obě české skupiny se nejvíce soustředily na majetkové bohatství (stromy plodící peníze, doly s nekonečným množstvím financí, diamantové jeskyně apod.) dále upínaly svou pozornost na fastfoody a přírodu plnou animovaných postavíček, jež byly trendem v dané době. Nevytvořili ani jednu nemocnici, sportoviště, kulturní zařízení či jiná významná místa pro společnost. Tuto skutečnost jsem ve výuce na české základní škole nijak nekomentovala, aby nedošlo k ovlivnění žáků. Ovšem samotnou mě to překvapilo. Všichni žáci byli stejné věkové skupiny, a i přes to měli mezi sebou takto velký rozdíl v osobních prioritách a hodnotovém systému. Tento rozdíl se místy ještě vyskytl i v dalších setkáních, ale nikoliv v takové míře, který by měl za následek zcela odlišné výsledky.

Žáci z české i nizozemské skupiny pracovali opravdu svědomitě, zodpovědně a s velkým nadšením do práce. Obě národnosti splnily nastavené cíle pro celý projekt i jeho dílčí úseky. Každé skupině přinesl nová poznání. Ale každé z nich předal odlišnou míru hodnot, propojení s mezipředmětovými vztahy, propojení se skutečným životem a vlastním počináním na planetě Zemi. To hluboce souvisí s osobní zodpovědností, s nastavením vlastních priorit, se sebereflexí, se sociálním zázemím a mentalitou, která se jeví odlišně pro obě skupiny žáků.

8.5 Rizika

Realizace projektu International Primary Curriculum Naše krásná planeta byla připravena na hned několik rizik. Největší skupinu možných limitů představovaly problémy spjaté s implementací projektu v daném prostředí, které se mění v závislosti na konkrétním složení žáků, vybavení třídy, materiálních možnostech školy, aj. Konkrétním příkladem lze uvést chybějící prostor uvnitř třídy pro vytvoření IPC zdi, či absence prostoru pro uspořádání žáků do komunitního kruhu.

Dále se mohly vyskytnout problémy s vhodným zařazením do školního vzdělávacího programu, eventuálně s jednotlivým propojováním mezipředmětových vztahů. Vzhledem k tomu,

že rozvrhově nebyl vymezen speciální prostor pro realizaci IPC projektu v českém vzdělávacím systému tak, jako tomu bylo v Nizozemsku, vyučující byl nucen vyhledávat jednotlivé možnosti realizace v konkrétním rozvrhu dle obsahu připraveného tématu. Což mělo ovšem i pozitivní přínos, neboť si žáci uvědomovali téma jako celek, o kterém se učili napříč hned několika směry vzdělávání. Jednotlivé obsahy setkání a k nim možné odpovídající školní předměty jsou seřazeny v následující tabulce.

Obsah setkání	Školní předmět, ve kterém je možné téma realizovat
Úvod do projektu.	Přírodověda
Vznik planety a států. Volby.	Přírodověda, Vlastivěda
Tvorba identity států	Výtvarná výchova, Vlastivěda
Myšlenková mapa	Český jazyk, Přírodověda
Tsunami. Evakuační zavazadlo	Přírodověda
Ohrožený živočich	Český jazyk, Přírodověda
Pouliční umění	Výtvarná výchova, Vlastivěda
Vzkaz na kamerový záznam	Informatika, Český jazyk
Závěrečné promítání videonahrávky	Český jazyk, Přírodověda

Tab. 15 – Seznam předmětů vztahující se k jednotlivým setkáním

Dalším podstatným limitem byl možný nedostatek osvojených znalostí žáků, na kterých byl projekt postaven. Vzhledem k původnímu zařazení projektu do nizozemského školního vzdělávacího programu mohly nastat problémy týkající se chybějících základů znalostí z vybraných témat. Doplnění těchto základů by znamenalo delší časovou náročnost daného setkání. Ovšem tento limit se během realizace na základní škole Šumava neprojevil.

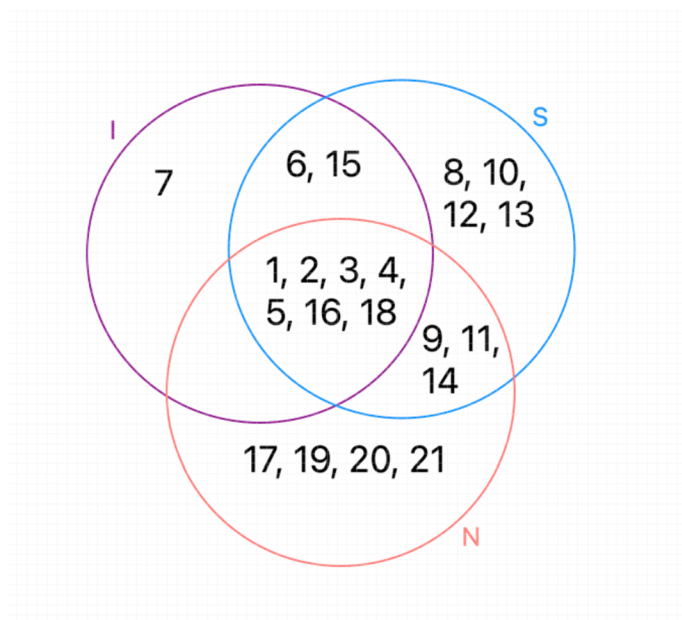
Nutno zmínit ještě jeden podstatný bod, který by býval mohl limitovat realizaci tohoto projektu a sice materiální vybavení potřebné během práce. Mezi tyto položky se řadí např. funkční počítač s dataprojektorem, kancelářské potřeby pro kreativní tvoření, tiskárna, přístup na internetový zdroj informací prostřednictvím počítačů či tabletů (min. však 2), knižní zdroje naučné literatury, kamera či jiný video nahrávač, aj.

8.6 Doporučení

Tato kapitola přináší stručná doporučení pro pedagogy, kteří by měli zájem o zařazení projektu Naše krásná planeta do výuky. Je třeba zmínit, že projekt je vhodný pro všechny typy žáků v různorodých skupinách. Pro tuto kapitolu byl vytvořen diagram s jednotlivými množinami, které představují tyto 3 skupiny:

- Žáci intaktní
- Žáci se specifickými poruchami učení
- Žáci nadaní.

Protože jednotlivá doporučení mohou být přínosná pro více skupin žáků, výše zmiňovaný diagram obsahuje také průniky těchto 3 množin. Z důvodu velkého množství textu jsou jednotlivé body očíslovány a následně popsány v seznamu.

Graf 2 – Diagram doporučení pro jednotlivé skupiny žáků

Jednotlivé množiny jsou pojmenované počátečními písmeny názvů skupin. Tedy množina I je množina všech doporučení pro skupinu žáků intaktních. Množina S je množina všech doporučení pro skupinu žáků se specifickými poruchami učení. Poslední je množina N a to je množina všech doporučení pro žáky nadané.

Z diagramu je na první pohled poznat, že mnoho doporučení se nachází v průniku zkoumaných množin, a tedy lze tato doporučení využít pro více skupin. Dále diagram ukazuje, že doporučení pro žáky intaktní jsou velmi snadno aplikovatelná i pro žáky nadané či se specifickými

poruchami učení. Ale naopak doporučení pro např. nadané žáky lze již hůře aplikovat na skupinu žáků intaktních.

Níže je přiložen seznam jednotlivých doporučení. Ovšem nutno dodat, že tato doporučení je třeba brát v úvahu s konkrétním složením žáků a jejich individualitami. Vždy velmi záleží na tom, jaký druh specifické poruchy učení se u žáka vyskytuje, či pro jakou oblast vykazuje žák známky nadání. Je tedy pravděpodobné, že některé položky následujícího seznamu nebudou pro všechny typy žáků přínosné.

Seznam doporučení:

1. V případě, že pracujeme se skupinou, jejíž členové se neznají, zařazujeme dostatečně dlouhý prostor pro vzájemné seznámení. Projekt by měl být zařazován do skupiny, ve které mají všichni žáci své bezpečné místo.
2. Jedné skupině poskytnout minimálně 2 tablety či jiné informační internetové zdroje.
3. Zařazení aktivity, ve které by si žáci vyměnili role s plánem záchrany/pomoci a oplatili si tím tak své dobré skutky.
4. Obrázky barevných myslících klobouků pro každou skupinu.
5. Světlejší podklad pro činnost pouličního umění.
6. Vizualizace struktury daného setkání.
7. Vypracování úkolu dle zadané struktury.
8. Dopomoc prvního kroku od vyučujícího.
9. Vizualizace všech 7 částí projektu na přímce s prvkem pro znázornění aktuální polohy.
10. Předpřipravené materiály, do kterých lze přímo pracovat.
11. Umožnit spolupráci ve dvojici či pracovat samostatně – dle individuálních požadavků.
12. V komunitním kruhu nevyžadovat vystupování v případě, že se na to žák necítí.
13. Častější využití názorných prostředků a pomůcek pro dané téma (Obrázky, mapy, aj.).
14. Průběžné sdělování zbývajících času – aktivní vedení k dokončení úkolu.
15. Zařazovat pohybové chvílky v případě pozorovatelné únavy žáků.
16. Využití žáků k pomoci pedagogovi s přípravou materiálů a pomůcek.
17. Při samostatné práci přiřazené skupinou navést žáka na tematické zpracování vhodné pro danou oblast nadání. Tedy např. pokud žák disponuje matematickým nadáním, vyučující ho navádí k vypracování úkolu týkající se právě matematiky.
18. Vyučující umožní zadání práce s volným výběrem pomůcek, způsobů zpracování a výsledných produktů tak, aby si žák našel vlastní cestu, která mu nejvíce vyhovuje.
19. Práce s informacemi – dostatek naučné literatury.

20. Umožnění detailní prezentace svých výsledků.

21. Rozšiřující úkoly pro zadanou práci.

9 Závěr

Již od samého počátku mé pedagogické praxe jsem směřovala k moderním prvkům výuky. Zajímala jsem se o inovativní činnostní učení, které přináší žákům nejenom znalosti v jednotlivých oborech, ale také mají silný socializační charakter, jenž pomáhá utvářet silná přátelská pouta, smysl pro zodpovědnost a spravedlnost.

Studijní pobyt v Nizozemsku mnohonásobně rozšířil mé obzory. Kromě International Primary Curriculum mi umožnil být součástí tamní základní školy i součástí mezinárodní skupiny studentů vysoké školy. Po tuto dobu jsem mohla být součástí mezinárodního kurikula i jej zprostředkovávat mladší generaci. Zkušenosti, které jsem zde získala se staly pevným základem pro moji pedagogickou kariéru.

Projekt Naše krásná planeta byl implementován v nizozemské škole, kde strukturu International Primary Curriculum již dobře znali. Zde se ukázalo, že projekt je smysluplný a obstojně realizovatelný. Ohlasy, kterým se nám dostalo po ukončení unitu byly velmi pozitivní. Proto jsem se rozhodla se projektem i nadále zabývat. Implementace projektu na základní škole Šumava v Jablonci nad Nisou se uskutečnila po dvouleté pauze. V těchto dvou letech jsem nabyla nových pedagogických zkušeností. S tímto časovým odstupem jsem ovšem spatřovala možnosti obměny některých činností. V zájmu zachování totožnosti za cílem výsledného porovnání zůstaly všechny činnosti téměř nezměněné.

Ukázalo se, že International Primary Curriculum je aplikovatelné i v českém vzdělávacím proudu. Pro tento pilotní projekt bylo zapotřebí značných rozvrhových změn. Tímto děkuji třídní učitelce Mgr. Lence Mátlové, která byla ochotná podpořit plánovaný projekt a vyšla vstříc všem připraveným činnostem. I zde byla realizace úspěšná.

Implementace International Primary Curriculum ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se osvědčila jako velice přínosný způsob vyučování jak pro žáky, učitele i rodiče. Touto prací nejsou ani zdaleka využity všechny možnosti, jež IPC skýtá. Tato práce by se dala rozpracovat na skutečné vytvoření české International Primary Curriculum základní školy, která by sledovala její vývoj, průběh a výsledky. International Primary Curriculum je „*great learning, great teaching, great fun!*“ – skvělé učení, skvělé vyučování, skvělá zábava!

10 Použitá literatura

ANGLIA, Nord (2022). International Primary Curriculum (IPC) – What's unique about this Primary School Curriculum [online]. *La Cote International School Aubonne* [cit. 2022-06-10]. Dostupné z: <https://www.nordangliaeducation.com/la-cote-aubonne/news/2022/04/27/international-primary-curriculum-explained>

BELZ, Horst, SIEGRIST, Marco (2015). *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0846-4.

BROWN, Sarah (2022). The International Primary Curriculum [online]. *Tenby school – Setia Eco Park* [cit. 2022-06-09]. Dostupné z: <https://tenby.edu.my/setia-eco-park/wp-content/uploads/sites/2/2019/11/ipc-brochure.pdf>

ČAPEK, Robert (2015). *Moderní didaktika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3450-7.

ČÁBALOVÁ, Dagmar (2011). *Pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2993-0.

Člověk v tísní (2022). Interkulturní vzdělávání [online]. *Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity* [cit. 2022-06-11]. Dostupné z: <https://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/a02ikv.pdf>

DVOŘÁKOVÁ, Markéta et al. (2015). *Základní učebnice pedagogiky*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5039-2.

HAYDEN, Mary, THOMPSON, Jeff (2012). *Taking the IPC Forward*. Woodbridge: John Catt Publication. ISBN 978-1-908095-48-0.

HORNÁČKOVÁ, Vladimíra (2014). *Inspirace pro tvorbu projektu v mateřské a základní škole na téma „Včelka a příroda“*. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-505-9.

International Primary Curriculum (2022) [online]. *Optimist International School* [cit. 2022-06-10]. Dostupné z: <https://www.optimist-international-school.nl/learning/international-primary-curriculum/>

International Primary Curriculum – Information Booklet (2022) [online]. *Nexus International School* [cit. 2022-06-11]. Dostupné z: <https://www.nexus.edu.my/sites/default/files/Admissions/ipc-booklet.pdf>

Introducing the IPC (2022) [online]. *Dorridge primary school* [cit. 2022-06-08]. Dostupné z: <https://www.dorridge.solihull.sch.uk/Curriculum/Introducing-the-IPC/>

JOHNSON, Alexandra. Re: *IPC – Diploma Thesis* [e-mailová komunikace]. 15.6.2022 18:11 [cit. 2022-06-15].

KOLÁŘ, Zdeněk, ŠIKULOVÁ, Renata (2009). *Hodnocení žáků*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2834-6.

KOTRBA, Tomáš, LACINA, Lubor (2011). *Aktivizační metody ve výuce*. Brno: Barrister & Principal. ISBN 978-80-87474-34-1.

KŘOVÁČKOVÁ, Blanka, SKUTIL, Martin a kol. (2014). *Pedagogický a psychologický slovník*. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-513-4.

MAINWARING, Jon (2012). Shell Schools: Supporting Expat Families. [online] *Rigzone* [cit. 2022-06-04]. Dostupné z: https://www.rigzone.com/news/oil_gas/a/118761/shell_schools_supporting_expats_families/?fbclid=IwAR1ClS8JXRpYsYxCxaIUkmVhu1Hys8hribVv5Ff4IL7Kco5NV5f7oV6MXnE

PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška, MAREŠ, Jiří (2013). *Pedagogický slovník*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0403-9.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (2021) [online]. Praha: MŠMT. [cit. 2022-06-12]. Dostupné z: <https://revize.edu.cz/files/rvp-zv-2021.pdf>

SIEGLOVÁ, Dagmar (2019). *Konec školní nudy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-2254-7.

SITNÁ, Dagmar (2009). *Metody aktivního vyučování*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-246-1.

ŠRUBAŘOVÁ, Kateřina (2008). *Průřezová témata v kurikulu primární školy* [diplomová práce]. Praha: PdF UK

ŠIMIK, Ondřej (2015). *Člověk a jeho svět – úvod do studia*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě. ISBN 978-80-7464-794-9.

The International Primary Curriculum (IPC) (2022) [online]. *Overseas Family School* [cit. 2022-06-10]. Dostupné z: <https://www.ofs.edu.sg/courses/curriculum/ipc/>

The International Primary Curriculum – An Overview (2022) [online]. *Szeged International Primary School* [cit. 2022-06-09]. Dostupné z: <http://www.szegedips.com/wp-content/uploads/2017/11/IPC-Overview-1-1.pdf>

The International Primary Curriculum Induction Pack (2022) [online]. *SS Simon & Jude school* [cit. 2022-06-09]. Dostupné z: <https://sssj.bolton.sch.uk/wp-content/uploads/2017/08/CURR-Policy-2016-SSSJ.pdf>

TOMKOVÁ, Anna, KAŠOVÁ, Jitka, DVOŘÁKOVÁ, Markéta (2009). *Učíme v projektech*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-527-1.

VALENTA, Josef (2013). *Didaktika osobnostní a sociální výchovy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4473-5.

VALIŠOVÁ, Alena, KASÍKOVÁ, Hana a kol. (2007). *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1734-0

VÁCLAVÍK, Marek (2015). *Implementace průřezových témat do kurikula a výuky* [disertační práce]. Praha: PdF UK

VETEŠKA, Jaroslav, TURECKIOVÁ, Michaela (2008). *Kompetence ve vzdělávání*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1770-8.

Welcome to the IPC (2022) [online]. *Dorridge primary school* [cit. 2022-06-11]. Dostupné z: https://www.dorridge.solihull.sch.uk/Curriculum/Introducing-the-IPC/IPC_Parents_Evening_March_16.pdf

ZORMANOVÁ, Lucie (2012). *Výukové metody v pedagogice*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4100-0.

11 Přílohy

Příloha 1 – Vědomostní hra – seznam otázek s odpověďmi (Ano - Ne)

	Tvrzení	Odpověď (doplňující informace)
1.	Asi 70 % povrchu Země je voda.	ANO
2.	Země je jediná planeta, na které existuje život.	ANO
3.	Nejvyšší vodopády světa se nazývají Andělské vodopády a jsou vysoké 9790 metrů.	NE (Výška vodopádů 979 m)
4.	Nejdelší řeka světa je Nil. Měří 6695 km.	ANO
5.	Planeta Země má dva měsíce.	NE (jeden)
6.	Na planetě Zemi se nachází 7 kontinentů. Vznikly z jednoho superkontinentu zvaný Pangea.	ANO
7.	Planeta Země je v pořadí 3. planetou sluneční soustavy.	NE (3.)
8.	Stáří žijícího stromu může být až 9500 let.	ANO

Příloha 2 a – Týdenní rozvrh hodin str. 1.

Weekkaart 1-4 mei 2017 week 31

Naam: _____

Liefde

PBS: computerlokaal	Veiligheid: zie regels computerlokaal Respect: Verantwoordelijkheid: I-pad: bloonen, daarna rekenen		
Maandag	Leerkracht: meester van Keulen		
	Bijzonderheden vandaag: laatste week van Sara en Tereza		
08.50	leestijd - <i>Chani</i>	lezen: Ron, Ramon, Davyd, Jesse	Tafels (6,7,8) oefenen: Simone, Lisette, Michiel, Joas, Thijmen (Chromebook - Ambrasoft)
09.30	Welkom/Bijbelles - <i>Naboth</i>	De wijngaard van Naboth	1 Kon 21:1-29
09.40	Rekenen - <i>matematika</i>	Blok 2b week 1 les 5	Computer!!
10.40	Pauze Fruit		
11.00	Wereldoriëntatie Taal - <i>Nizozemshina</i>	Blok 5 H9 les 7 Les Sara en Tereza	Blonen van 11-11.15 - Sterre, Rhodé, Dani, Thijmen, Davyd, Ron, Iris Computer!
12.00	Spelling - <i>n-</i>	Blok 6 wp 21 les 2	
12.30	Pauze Eten		
13.15	Rekensprint - <i>matematika</i> <i>rychlost</i>		Ron, Davyd, Iris, Rhode, Thijmen, Sterre
13.30	Wonderlijk gemaakt		
14.00	IPC	What a wonderful world	
15.10	Dagafsluiting - <i>reflexe due</i>		

Dinsdag	Leerkracht: Juf Zwiers		
	Bijzonderheden vandaag: laatste week van Sara en Tereza		
08.50	leestijd - <i>Chani</i>	Spellinggroepje 1: Davyd, Jesse, Ron, Dani, spellinggroepje 2: Ramon, Jeffrey, Thijmen, rowin, Jaron v. P	Tafels (6,7,8) oefenen: Simone, Lisette, Michiel, Joas, Thijmen (Chromebook - Ambrasoft)
09.00	bijbelles - <i>Naboth</i>	Elia en elisa	1 kon 19:1-21 en 2 kon 2:1-8
10.00	rekenen - <i>M</i>	Blok 2b week 2 les 1	
10.40	Pauze Fruit		
11.00	Begrijpend lezen - <i>Chani</i> <i>s porozumien</i>	Webquest dieren (IPC) afmaken	Rekenen met meester van Keulen
11:45	Taal/ - <i>Nizozemshina</i>	Blok 5 H 9 les 8	Doel:
12:15	Schrijven - <i>Psaun</i>		Juf van Dijk: Linde, boaz, Simone, Adaya, Esmee, Hanna, Eke, Thijs, Ivar, Remco
12.30	Pauze Eten		
13.15	rekenensprint - <i>M</i> <i>rychlost</i>	Pluswerk/lezen/ chromebook	Ron, Davyd, Iris, Rhode, Thijmen, Sterre
13:30	Spelling/IPC	IPC	What a wonderful world
14:30	boekbespreking - <i>reflexe</i> <i>o knize</i>	Adaya en Eke	Juf van Dijk: spellinggroepje 1+2
15.10	Dagafsluiting - <i>reflexe due</i>		

Woensdag	Leerkracht:		
	Bijzonderheden vandaag: laatste week van Sara en Tereza		
08.50	leestijd - <i>Chani</i>	stillezen	Evaluaties
09.10	dagopening	Samaria omringd door de vijand	2 kon 6:24-7:20
09.40	Rekenen - <i>M</i>	Blok 2b week 2 les 2	
10.45	Pauze Fruit		
11.00	Taal - <i>Nizozemshina</i>	Blok 5 H 9 les 9	
11.50	werkwordspelling - <i>slouta</i>	oefenen	
12.10	Dagafsluiting - <i>reflexe due</i>		

Příloha 2 b – Týdenní rozvrh hodin str. 2.

Weekkaart 1-4 mei 2017 week 31

Naam: _____

Liefde

Donderdag		Leerkracht: Meester Van Keulen	
Bijzonderheden:		laatste week van Sara en Tereza	
08.50	Leestijd - <i>Chim</i>	Leesgroepje: Ron, Ramon, Davyd, Jesse,	PLUSKLAS
09.10	Dagopening/Psalm <i>Nabozekushn</i>	N+F God is geduldig: Jona 4:1-11	digibord
9.25	Spelling - <i>Nabozekushn</i>	Blok 6 wp 21 les 3	
10.00	Gym <i>TV</i>	Gym	
11.00 Pauze Fruit			
11.15	Rekenles <i>M</i>	Blok 2b week 2 les 3	Doel:
12.15	Rekensprint <i>M</i>		
12.30 Pauze Eten			
13.15	rekensprint	Ron, Davyd, Iris, Rhode, Thijmen, Sterre	Blonen van 12.15-12.30 - Ramon, Jeffrey, Rowin, Jaron v. P, Jesse Sterre, Rhodé, Dani, Thijmen, Davyd, Ron, Iris
13.45	Taal/IPC <i>IPC</i>	What a wonderful world	
14.30	IPC <i>IPC</i>	What a wonderful world	
15.10	Dagafsluiting <i>ref.</i>	Afronden, opruimen en danken	

Vrijdag		Leerkracht: Meester van Keulen	
Bijzonderheden vandaag: <i>vrij: bevestigingsdag</i>			
08.50	Leestijd <i>Chim</i>	Pluswerklerlingen pluswerk bespreken.	Evaluaties
09.10	Dagopening <i>Nabozekushn</i>	digibord	
09.20	Naam en Feit	Bespreken	
09.40	rekenen <i>M</i>		
10.40 Pauze Fruit			
11.00	taal <i>Nabozekushn</i>		Blonen van 11-11.15 - Jeffrey, Rowin, Jaron v. P, Jesse Sterre, Rhodé, Dani, Thijmen, Davyd, Ron, Iris, Ramon
12.00	spelling <i>prawopis</i>		
12.30 Pauze Eten			
13.15	rekensprint <i>M</i>	Ron, Davyd, Iris, Rhode, Thijmen, Sterre	
13.30	SEO		
14.00	IPC <i>IPC</i>		
14.20			
14.45	Wij weeksluiting <i>reflexe tyfus - SCAVNOST</i>		

Extra ondersteuning	Wat en Wanneer		Waarmee	
Zie eigen takenkaart	<i>Maa.- vrijdag</i>			
Extra werk	1 ster basis	2 ster verrijking	3 ster verdieping	
Rekenen	Klaar met bijwerkboek? som 3 les	extra rekenwerkboek	Plusboek -	
Taal	Werkblad remediëring	Werkblad rem/plus	Spellingwerkblad plusblad	
Spelling	Spellingwerkblad remediëring	Spellingwerkblad rem./plus.	Spellingwerkblad plusblad	
Begrijpend lezen - Wereldoriëntatie	Na taal/spelling werkblad leeslink les 2 – belangrijkste onderstrepen in de tekst	Na taal/spelling werkblad leeslink les 2	Na taal/spelling werkblad leeslink les 2	

DIT WIL IK NOG GRAAG VERTELLEN

